

Dobrý pastýř

Brněnský pravoslavný věstník

číslo **14**

prosinec 2006 l.p.

„Bůh jest Hospodin a zjevil se nám...“

Slovo duchovního správce ke svátku

Draží bratři a sestry v Kristu,

v tyto významné a svaté dny slavného Kristova narození k našemu sluchu opět doléhají slova starobylé a velehlavné písně starozákonního proroka Izaiáše: „S námi je Bůh, rozumějte národy a usmířte se s ním, neboť s námi je Bůh.“ („С нами Бог, разумеайте языцы и покайтесь, яко с нами Бог“) A tak se i skutečně děje, právě nyní, ve chvíli opakovaně prožívaného tajemství Pánova příchodu na svět.

Dovolte mi, abych Vás pozdravil naším tradičním pravoslavným vánočním pozdravem „Kristus se rodí, oslavujte Ho“ – „Христос рождається, славите Его“ – „Καλα Χριστουγεννα“.

Ze srdce přeji vám i vašim rodinám do nadcházejících svátků pevné zdraví a mnoho duchovní radosti.

Ať vás Boží milost provází i v novém roce 2007.

Váš otec Jozef Fejsak

Milí čtenáři Dobrého pastýře,

Slovo úvodem

král David zpívá ve svých žalmech: „Pane, rty mé otevři a ústa má zvěstovati budou chválu Tvou,“ (Ž 51,17) a na jiném místě Písma svatého můžeme číst: „Bůh jest Hospodin a zjevil se nám, požehnaný, jenž přichází ve jménu Paně.“ (Ž 118,26)

Ano, je důstojné, aby člověk obracel nejprve svůj pohled k Hospodinu a žádal jej, aby otevřel jeho ústa a osvětlil jeho omezený rozum, aby chápal slova Boží pravdy. Hospodin nás tak skrze svého proroka učí, jak postupovat: nejprve poznat (ruku v ruce s tím přichází i víra) a pak zvěstovat o slyšeném či zjeveném tajemství víry.

A jaký zázrak, jenž má být předmětem našeho zvěstování, slavíme dnes? Svátek „zjevení Boha v těle“, jeho příchod na svět, který je velkým tajemstvím zbožnosti, jak vysvětluje svému učedníkovi Timoteovi svatý ap. Pavel. (1Tim 3,16)

I v troparu svátku, jež nyní společně prožíváme, se praví: „Narození Tvé, Kriste Bože náš, zjevilo světu světlo poznání...“, tedy našeho Pána, který je Pramenem všeho lidského poznání a Světlem nad slunce zářivějším. I kdyby se Pán nenarodil přesně ve dnech, kdy se v tehdejší pohanském prostředí slavil zimní slunovrat, bylo by zcela na místě, abychom jeho narození a křest slavili v době dnešních Vánoc... aby ti, „kteří hvězdám sloužili (a stále slouží), hvězdou naučení byli“ klaněti se Ježíši, zavinutému do plenek.

Vyznání naší víry je rovněž Bohem zjevené a nese stejnou jistotu víry: „... jenž pro nás a pro naše spasení sestoupil (Ježíš Kristus) z nebe, vtělil se z Ducha Svatého a Marie Panny a člověkem se stal...“ Svým narozením položil Ježíš základ naší spásy, „stal se kamenem úhelným“ (Ž 118,22), který stavitelé zavrhl. Žalmista dále rozvádí tuto myšlenku a říká: „Stalo se to od Hospodina a v našich očích je to podivuhodné...“ (verš 23)

Neznámý skladatel církevního hymnu se nám v průběhu slavnostní jitřní bohoslužby vyznává ze svého údivu nad zázrakem Kristova narození, když nám zvěstuje: „Tajemství divné a nepochopitelné vidím: místo nebe jeskyni, místo cherubínského prestolu Pannu...“ Ano, je zvláštní a stěží pochopitelné, že malé novorozenátko, zavinuté v plenkách, je jednou z osob Božské Trojice, neboť Kristus, jsa ve své podobě roven Bohu, na své rovnosti nelpěl, nýbrž zmařil sám sebe a vzal na sebe podobu služebníka... (srov. Fil 2,6-7) Skutečně, vírou poznáváme, že se tak stalo a „je to podivuhodné v našich očích“...

Draží bratři a sestry, vejděme tedy do našeho chrámu a pohledme do jeslí, „jež jsou místem, v němž leží nekonečný Kristus Bůh“, jehož opěvujeme a nepřestáváme velebit.

V pravé Kristově lásce Váš Michal Dvořáček, odpovědný redaktor

Uvedení přesvaté Bohorodice do chrámu

(21. 11. / 4. 12.)

O svátcích

Uvedení Přesvaté Bohorodice do chrámu, jeden ze dvanáctera velkých svátků, nám v sobě odhaluje podivuhodný Boží zásah do běhu událostí tohoto světa, jehož plný význam si mnozí uvědomili až v době Narození, Ukřižování a Vzkříšení našeho Spasitele Ježíše Krista. Co nám o něm prozrazuje posvátná tradice Církve, v níž se nám dochoval až do dnešních dní?

Rodiče Panny Marie, spravedliví Jáchym a Anna, se jako neplodný pár obrátili k jedinému dokonalému lékaři našich těl a duší, k všemohoucímu Hospodinu, kterému dali slib. V tomto svém slibu se rozhodli zasvětit dítě, které jim Hospodin daruje, službě Bohu v jeruzalémském chrámu. Bůh jejich modlitby skutečně vyslyšel a uzdravil jejich neplodnost – přesto, že byli již pokročilého věku, narodila se spravedlivým rodičům Jáchymovi a Anně krásná dcera, již dali jméno Marie, což znamená „Paní“. Když Panna Marie dosáhla tří let, rodiče se rozpomněli na svůj slib daný Bohu a začali malou Marii připravovat k jejímu novému životnímu poslání. Jak podivuhodné duchovní plody měla její služba Bohu přinést, tušil jen málokdo, s výjimkou některých starozákonních spravedlivých, jejichž hlas však zato představoval velkou autoritu i mezi často zatvrzelým židovským národem. Vzpomeňme jen proroky Izaiáše, Ezechiela či spravedlivého Simeona Bohopřijemce, jehož proroctví o meči, jenž pronikne duši Přesvaté Bohorodice (Luk 2), na sebe nenechalo dlouho čekat: jak velká bolest zasáhla tehdy Boží Matku při pohledu na utrpení jejího jediného syna, Ježíše Krista!

Vratme se však k událostem, jež předcházely samotnému uvedení do chrámu. Za doprovodu mladých dívek, oblečených do slavnostních šatů, jež držely v rukou zapálené svíce, byla Přečistá Panna vedena svými rodiči a příbuznými do jeruzalémského chrámu. Zde měla být vzdělávána Boží blahodati ve víře a lásce k Hospodinu. V souladu s církevními písněmi, které můžeme v tento slavný den zaslechnout v našich chrámech, byla Přesvatá Bohorodice „tříletá tělesně“, avšak „zralá duchovně“. Ač byla ještě „tělesně mladá“, byla již „dokonalá ve své duši“.

Panna Marie již tehdy pohlížela na Boží chrám jako na rajský příbytek, příbytek Boží slávy, jako na vytoužené útočiště, jehož si žádala její duše více než příbytku svých rodičů. Proto také vešla do chrámu s radostí a slávou. Přesvatá Panna byla postavena na první schod a k údivu všech, jsouc okřídlena duchem lásky k Bohu, vyšla bez pomoci ostatních všech patnáct schodů až

k chrámovým dveřím. Boží andělé ji tehdy neviditelně obklopovali. A Zachariáš, otec ještě nenarozeného sv. Jana Křtitele, jenž měl tehdy službu při chrámu a který jako jediný mohl vejít – jen jedenkrát v roce – do Velesvatyně, malou Marii přivítal s velkým nadšením. A naplněn tajemnou bází, již v této zvláštní chvíli pocítil, požehnal děvčátku a zavedl je do nejposvátnějšího prostoru jeruzalémského chrámu. To překvapilo nejen všechny přítomné, ale dokonce i „andělé, vidouce uvedení Přechisté Panny, podivili se, když Marie vešla ve slávě do Velesvatyně“. Svati Jáchym a Anna zanechali svoji dceru v chrámu, vrátili se domů a radovali se a velebili Boha, jenž naplnil jejich život radostí.

Sv. Panna, která v jeruzalémském chrámu dlela mnoho let, trávila svůj čas střídavě modlitbou, čtením Svatého Písma a přemýšlením o Bohu. Vše, cokoli činila, činila s velkou láskou, kterou rozdávala všem ve svém okolí.

Všichni ji proto milovali a měli ji za svůj vzor, ač byla ještě dítětem. Nejraději pomáhala svým starším sestrám s výrobou kněžských a bohoslužebných rouch. Kromě toho vykonávala i další bohumilné činnosti, v nichž vynikala nad ostatní svou oddaností Bohu a lidem. Chudým, kteří přicházeli do chrámu, dávala často i celý svůj pokrm, sama „byla sycena chlebem z nebes, jež jí přinášeli andělé, kteří s ní besedovali“.

Jak ubíhal život v chrámu, naplněný zdrženlivostí, postem a pokorou, navykla si Přesv. Bohorodice věnovat všechny svůj čas nejen skutkům zbožnosti, ale dokázala především neustále přemýšlet o Bohu, byla zcela ponořena v modlitbě, a tak se nacházela celým svým tělem i duší, myslí i svým přáním v blízké přítomnosti vševědoucího Hospodina. Ve svém nitru pěstovala stále živou, silnou víru v Boží slovo, plamennou lásku k Hospodinu, k bližním, i ke každému živému stvoření. Stala se vzorem oddanosti Boží vůli, pravé mírnosti, nepopsatelné trpělivosti a poslušnosti.

Sv. Jan Damašský, když mluví o Bohorodici a o čase, jež strávila v jeruzalémském chrámu, nás poučuje o tom, že jak Přesv. Bohorodice prospívala v moudrosti a blahodati, „svými vysokými duchovními vlastnostmi předčila všechny své vrstevníky a představovala ve své osobě“, jak dodává, „obraz nejdokonalejšího a nejčistšího života ve srovnání s ostatními“.

Ruku v ruce s tělesným dospíváním, jež se vyvíjelo v souladu s přirozenými zákony přírody, vzrůstal též její duchovní zápas – asketický způsob života. S láskou k práci se zintenzivňovala i její modlitba a přemítání o Bohu a přibývalo darů Ducha Svatého.

Ve své touze vyrovnat se svým nebeským ochráncům, jimiž byli andělé, kteří s ní často rozprávěli, rozhodla se pevně Přesv. Bohorodice, že navždy zůstane pannou. Ona byla prvním výhonkem starozákonního panenství, neboť předtím ještě žádná jiná žena nezůstala poté, co skončila její několikaletá chrámová služba, i nadále v naprosté tělesné i duševní čistotě. Přesv. Bohorodice se sama rozhodla stát Boží nevěstou a dala přednost panenství před manželstvím.

Když končila doba jejího pobytu v chrámu a když jí bylo jedenáct let, řekla o svém přání přednímu z kněží. Ten ji pozorně vyslechl a vida čistotu jejího života a pevnou odhodlanost, zasnoubil ji s jejím příbuzným, spravedlivým Josefem, jenž byl tehdy již osmdesátiletým starcem, aby ji chránil. Oba dva se spolu s dalšími členy Josefovy rodiny vypravili do Nazareta, kde měl Josef dům. Po celý zbytek života byla Přesv. Bohorodice, jak o tom svědčí sv. Ambrož Mediolánský, „sama svým nejlepším strážcem, neboť druzí chránili jen její tělo, svou mravnost však chránila ona sama“.

Svatá Církev zve v tento slavný den všechny věrné, aby pospíšili a vzdali chválu té, jež je „nad cherubíny ctěnější a nad serafíny slavnější“, a nazývá Přesv. Bohorodici „Přečistou Pannou“, „zvěstováním proroků, slávou apoštolů, pochvalou mučedníků a obnovením všech, kteří žijí na zemi“. Současně nás svatá Kristova Církev ústy svých pastýřů vyzývá, abychom po vzoru svatých rodičů Jáchyma a Anny nezapomínali na povinnosti, jež máme ke svým dětem: co možná nejčastěji je přiváděli do chrámu, učili je řádnému dětskému modlitebnímu pravidlu, jak doma, tak v chrámu, a probouzelí a posilovali v nich ducha pravé zbožnosti a bázně Boží...

Samotný původ svátku Uvedení nelze dnes s přesností určit, avšak odkazy na tento velký církevní svátek můžeme nalézt v besedách známých církevních učitelů, mezi nimiž již ve 4. stol. zářil svou moudrostí sv. Řehoř Nysský. Později v 9. stol. sestavil sv. Řehoř Nikomedijský jednotlivé stichiry k tomuto svátku, jež se na tento den pějí až dodnes.

připravil m.d.

**Dnes předzvěstuje se milostivost Boží
a ohlašuje se spása lidstva;
do chrámu Božího přichází Panna a předzvěstuje všem Krista.
K ní i my chceme volati:
Raduj se, jež splňuješ Stvořitelův řád spásy.**

Tropar svátku (hlas 4.)

„Na otázku, v čem spočívá šťastný život, zda v lesku, slávě a bohatství, nebo v tichém, pokojném rodinném životě, odpovím, že já osobně souhlasím s tím druhým. A ještě k tomu dodám: život prožitý s čistým svědomím a s pokorou přinese pokoj, klid a opravdové štěstí. A bohatství, čest, sláva a vysoké společenské postavení bývají naopak často příčinou mnoha hříchů; takové štěstí je nespolehlivé.“

ctih. Makárij (Ivanov)

A neuvod' nás v pokušení

(výklad osmého verše Modlitby Páně sv. Nikolaje Velimiroviče)

Jak marné je, když člověk odvrací svou tvář od Tebe a obrací se k modlám!

Pokušení jej obklopují jako bouřky a on je tak slabý jako pěna na rozbouřeném bystrině.

Je-li člověk obdařen bohatstvím, považuje se za Tvého spolupracovníka nebo na Tebe vrhá svůj stín anebo ozdobuje svůj příbytek Tvým obrazem na odív druhým.

Když však něco zlého zaklepe na jeho dveře, okamžitě využívá pokušení, aby s Tebou uzavřel dohodu, anebo aby tě odehnal daleko od sebe.

Požádáš-li jej, Pane, aby něco kvůli Tobě obětoval, bouří se. Před příznakem smrti se však roztřeše.

Nabídněš-li mu všechna blaha a všechny pozemské požitky, přesto podlehne pokušení zničit a zahubit svou vlastní duši.

Zjevíš-li mu zákony svého stvoření, zareptá: „Celý vesmír je velkolepý a harmonický sám od sebe, nepotřebuje přece žádného demiurga (stvořitele).“

Tvé světlo nás oslňuje a omamuje, přesvětlý Otče náš, jako světlo lucerny omamuje noční motýly. Když nás pak zveš ke světlu, my se obrácíme ke tmě. Když nás ale umístíš do temného místa, lkáme a toužíme po světle. Před námi se náhle rozprostírá síť utkaná z mnoha cest. My se ale zdráháme následovat byt' jen jednu z nich až do konce, neboť na samém závěru každé cesty číhá nějaké pokušení, které na nás čeká a chce nás svést...

Cesta, která vede k Tobě, je plná nástrah a zkoušek. Nejdříve na nás útočí pokušení; vypadá to, jako bys nás doprovázel jako světlý mrak na obloze. Avšak tehdy, když se objeví nějaké pokušení, mizíš.

A my se rozhlížíme kol dokola, neklidní, a klademe si mučivou otázku: „Co zvěstuje ona vidina – Tvoji přítomnost, anebo nepřítomnost?“ Všech těchto pokušení se chtít nechtět musíme ptát: „Jsi skutečně naším Otcem?“ Všechna tato pokušení a všechny okolnosti nás ve dne v noci přivádějí na myšlenku, na jednu a tutéž otázku: „Co si myslím o Pánu? Kde se nachází? Kým vlastně je? Žiji spolu s Ním anebo bez Něj?“

Stvořiteli a Otče náš, dej mi sílu, abych každý okamžik svého života, ať bude světlý či temnělý, dal vždy jednu a tutéž odpověď, při každém možném pokušení, v každé situaci, ať příznivé či nepříznivé.

Pán zůstává Pánem, Hospodinem. Je přítomen tam, kde se nacházím i já, ale současně i tam, kde se nenacházím.

Vztahuji k Němu své plamenné srdce a své ruce před jeho zářivým zrakem a podobám se přítom dítěti, které se utíká do náruče svého milovaného otce.

Jak bych mohl žít bez Něj? Bylo by to, jako bych žil současně bez sebe. Jak bych se k Němu mohl obracet? Bylo by to, jako bych se současně obracel proti sobě samému. Ctnostný syn následuje ve všem svého otce s úctou, v pokoji a s radostí.

Vdechni svůj dech v naši duši, Otče náš, abychom se stali Tvými ctnostnými syny!

m.d.

Život ctihodného Aristoklije

**starce athoského a divotvůrce moskevského
(24. 8. / 6. 9.)**

Životy svatých

Jeromonach Aristoklij (světským jménem Alexej Alexejevič Amvrosijev) se narodil v roce 1846. Byl občanem Orenburgu. Když roku 1876 ovdověl, odjel na svatou horu Athos, kde vstoupil do ruského monastýru svatého velkomučedníka Pantelejmona.

11. března roku 1880 přijal Alexej Amvrosijev mnišský postřih se jménem Aristoklij, v čest sv. muč. Aristoklije (jeho památku slavíme 20. června/ 3. července). 2. prosince roku 1884 byl rukopoložen na jerodiákona, 12. prosince téhož roku na jeromonacha. 12. ledna roku 1886 přijímá velkou schimu beze změny jména.

V roce 1887 přichází jeroschimonach Aristoklij do Moskvy na poslušensství do kaple sv. Pantelejmona a stává se budovatelem athoského metochu (zastoupení daného monastýru mimo jeho správní území) na Velké Poljance v Moskvě. Tato třípatrová stavba se zachovala až dodnes. V ní byl díky péči starce Aristoklije vystavěn domovní chrám v čest ikony Matky Boží „Rychlá Pomocnice“. V této budově se nacházela i jeho mnišská cela, ve které přijímal své duchovní děti. Bylo jich opravdu mnoho a podařilo se díky nim zachovat cenná svědectví o jeho spravedlivém životě.

V letech 1891 – 1894 byl ctihodný Aristoklij představeným athoské kaple v Moskvě, jejíž význam pro duchovní posilu národa byl mimořádně velký. Vždy tam přicházelo velké množství pravoslavných.

Důležitou činností starce byly cesty s athoskými svatyněmi k nemocným lidem

a k těm, kteří na tomto světě různým způsobem strádali. V letech 1895 – 1909 starce opět nesl poslušensství na Svaté hoře Athos. Od roku 1895 tam byl pokladníkem a od roku 1900 byl jedním ze zpovědníků monastýrských bratří. Od roku 1909 až do své smrti roku 1918 byl znovu představeným kaple athoského monastýru v Moskvě.

Ctihodný Aristoklij neustále a neúnavně pečoval o pravoslavný lid. Do posledních dnů svého pozemského života sloužil dílu spasení strádajících, nemocných a obtížených různými životními neštěstími. Byl zkušeným starcem, měl dar jasnozřivosti a dar činění zázraků. Jeho evangelní láska k němu přitahovala i ty nejzatvrzejší hříšníky. Vycházela z něj blahodať, která dokázala upokojit každého člověka, který ztratil smysl života. Za den přijímal na stovku lidí. Po prvním setkání a rozhovoru se starcem zůstávali mnozí jeho duchovními dětmi. Za obětavou lásku k bližním a pro jeho svatý život daroval Hospodin ctihodnému Aristoklijovi velkou moc činění divů. Zde jsou dvě vyprávění očitých svědků, která tento jeho dar dokládají.

Jedna duchovní dcera starce Aristoklije těžce onemocněla. Byla chromá a nemohla chodit. Starce ji jednou přišel navštívit a utěšil. Pobyl u ní, a když se chystal k odchodu, požehnal jí a řekl: „Tak, moje milé dítě, je na čase, abych už šel. Neklesej na mysl, modli se a děkuj Hospodinu. Já teď vyjdu a ty popoжди k oknu a zamávej mi, já pak zamávám tobě.“ Starcova duchovní dcera zesmutněla a řekla mu: „Otče, já nemohu vstát, a vy mi

říkáte popojdi a zamávej.“ Starec se pousmál a odpověděl: „To nic, to nic, zamávej.“ Sotva vyšel ze dveří, ucítila nemocná v nohou sílu a vstala. Nemohla tomu uvěřit, ale popošla k oknu a právě v té chvíli vyšel na ulici starec, obrátil se, zamával jí rukou a ona jemu. Celá rodina nemocné byla ohromena tímto zjevným divem Božím, který se stal díky modlitbě starce.

Na radu místních lékařů přijela jedna mladá žena se svým od narození slepým synem do Moskvy. Chlapce vyšetřili ti nejlepší lékaři a už bylo stanoveno i datum operace, matka ale stále nebyla pevně roz-

hodnuta, zda se má opravdu uskutečnit. Když procházela náhodou kolem kaple velikomučedníka Pantelejmona, uviděla tam velké množství lidí. Když se od nich dozvěděla o starci, o jeho jasnozřivosti a zázracích, rozhodla se, že za ním se svým synem půjde a vše mu řekne.

Starce právě v kapli pomazával lidi olejem. Pomazal znamením svatého kříže obě oči slepého chlapce a dříve, než mu jeho matka stačila říct cokoli o svých problémech, zeptal se jí: „Kdo je tvůj muž?“ A aniž čekal na odpověď, řekl: „Sám satan!“

Žena mu potom řekla vše o svém životě. Starce všechno mlčky vyslechl, požehnal jí a řekl: „Moje rada je následující: na operaci nechodte a každý den, co budeš tady v Moskvě, přicházej s chlapečkem sem do kaple na bohoslužbu. Příští rok opět přijedeš se synem ke mně. A potom ke mně přijedeš s mužem.“ Ona tomu ale nemohla uvěřit.

Příští rok opět přijela za starcem sama se synem, tak jak jí řekl. Vyprávěla mu o tom, že se vše, co jí řekl, do písmene splnilo. Pobývala v Moskvě několik měsíců a každodenně docházela na bohoslužby do kaple. Starce pokaždé pomazal chlapci oči ve znamení kří-

že. Když odjížděli, udělal totéž, požehnal mu a řekl: „Bůh ví, kdo co potřebuje.“

Potom k němu přijela žena se svým mužem a synem, který už nebyl slepý, ale díval se na svět modrými očima. Když poté přivádělo ke starci několik mužů jejího manžela, smýkal sebou tak, že bylo strašné se na něj dívat, házel sebou a křičel. Kdyby mu nebyla

pomohla starcova modlitba, nepřežil by to. Když sebou naposledy smýkl a upadl, ležel na zemi jako mrtvý. Dlouho nepřicházel k sobě, potom ale vstal a dal se do pláče u starcových nohou.

Žena o chlap-

cově zázračném prozření vyprávěla takto: „Brzy ráno jsem jako pokaždé četla akathist k Matce Boží Rychlé pomocnici a po něm jsem začala číst ještě akathist ke svatému velikomučedníku Pantelejmonovi, když jsem najednou uslyšela: ‚Maminko, maminko, pojď rychle ke mně! Běžím k synovi, a on tam sedí na postýlce, oči otevřené, dívá se na mne a říká: ‚Maminko, já tě vidím, maminko já tě vidím!‘ A tak jsme všichni společně přijeli k vám.“

V dalších pečlivě zapsaných svědectvích se můžeme dočíst i o starcově daru prozřetlivosti. Ctihodný Aristoklij zesnul blaženou smrtí 24. srpna (podle církevního kalendáře; dle občanského kalendáře 6. září) roku 1918, ve své mnišské cele na Poljance. Naposledy s modlitbou vzhledl na ikonu Přesvaté Bohorodice „Rychlá Pomocnice“, kterou horlivě ctíl, třikrát se přezehnal svatým křížem a potom tiše odevzdal svoji duši do rukou Božích.

Tělo spravedlivého bylo pohřbeno pod domovním chrámem „Rychlé Pomocnice“. V roce 1923, z obavy, aby nebyl jeho hrob znesvěcen, byla rakev s jeho ostatky přenesena na Danilevský hřbitov (v monastýru svatého Daniela Moskevského), jak o tom proro-

**Rozkvetl jsi jako fíkovník
na Svaté hoře Athoské,
a jako cedr v zemi ruské jsi vydal plody.
Ducha Svatého získával jsi čistotou
bohumilého života,
a pokoj Kristův se tak ve tvé duši usídlil,
ctihodný otče Aristokliji,
pros Krista Boha za spásu duší našich.**

Tropar ctihodnému Aristoklijovi, hl. 8

koval kdysi i sám ctihodný otec Aristoklij.

Po zesnutí svatého starce Aristoklije zázraky neskončily, ale pokračují až do dnešních dní. Tak pomáhá ctihodný svoji modlitbou k Bohu lidem, kteří jej ani neznali.

V roce 2004 byly milostí Boží a díky přimluvám starce jeho ostatky nalezeny, vzdviženy a brzy poté byl připočten k zástupu místně ctěných svatých. 13. listopadu 2004

byly svaté ostatky ctihodného Aristoklije, starce athoského a moskevského, slavnostně přeneseny z Danilevského monastýru do metochu athoského monastýru sv. Pantelejmona v Moskvě.

Ctihodný otče Aristokliji, pros za nás Boha!

*podle Životu světce připravil
o. diákon Marek Malík*

Modlitba ctihodnému Aristoklijovi

Svatý služebníku Boží a přeslavný starce Aristokliji, Svaté hory Athoské podvižníku a města Moskvy neustávající přimluvče! Horlivě ctíme tvoji čestnou památku, skláníme se ke svatým tvým ostatkům a ze srdce vzýváme tebe: shlédni na nás, své duchovní děti, očekávající v neštěstích tvou pomoc a tvé zastání, v nemocech duševních a tělesných uzdravení, v zármutcích utěšení a poučení. Svými modlitbami učiň naši víru neochvějnou. Nechť jsme skrze ni spaseni od všelikého neštěstí a působení nepřítele. Naši naděje nám zachovej bez zahanbení, abychom neupadli do malomyslnosti v čase zlých pokušení, vynasnaž se rychle rozehřát v nás malodušných a nemohoucích lásku nelicoměrnou, abychom nekonali skutky křesťanského zápasu nadarmo, ale abychom nesli po stopách Kristových k dobrému vítězství kříž našeho pozemského života. Tys přislíbil, že po svém skonání vyslyšíš prosby každého, kdo s vírou přijde k místu tvého spočinutí. Nyní, kdy tě svatá Církev Boží proslavila v zástupu svých svatých, zjevila se nám schránka s tvými ostatky jako záruka lásky a tvé starostlivosti o nás, očekávajících tvou přimluvu před trůnem nebeského Krále. Vypros u Boha Všedržitela naší zemi pokoj a klid, pastýřům moudré vedení, mnichům jejich slibů zachování, národu našemu zbožnost a vše potřebné k našemu spasení. Nepřestávej za nás prosit v Trojici oslavovaného Boha, jemuž náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

přeložil o. diákon Marek Malík

Právě prožíváme radostné svátky Narození našeho Pána Ježíše Krista. Ačkoli Vánoce, na rozdíl od Velikonoc a Letnic, nemají přímý předobraz v nějakém židovském svátku, je možné najít některé paralely mezi Vánocemi a Chanukou, která se v židovské tradici každoročně slaví také v průběhu zimních měsíců.

Svět Starého zákona

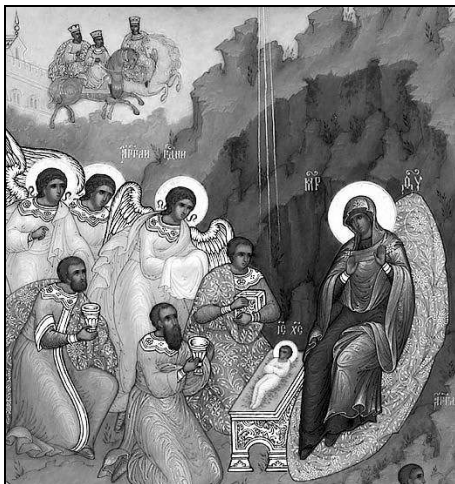
Stal se tam velký zázrak...

Židovský svátek Chanuka jako předobraz Narození Spasitele

Při večerní bohoslužbě v předvečer svátku Narození se jako první z paremií čte zpráva o stvoření světa z knihy Genesis. Ve třetím a čtvrtém verši nám svatopisec sděluje, že Bůh stvořil světlo, viděl, že je dobré a oddělil jej od temnoty. V proroctví Izaiášově, které odkazuje ke Kristovu narození a které takřka doslovně uvádí i evangelista Matouš, čteme: „**Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo.**“ (Iz 9,1) Podobně píše evangelista Jan ve svém Prologu, když hovoří o Kristu jako vtěleném Slovu: „**V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila...**“ (Mat 4,16) A podobných míst bychom ve Svatém Písmu i v církevní tradici našli jistě ještě velké množství. Co je však důležité a co z nich pro nás vyplývá: že Kristus je světlem světa, které přemáhá každou temnotu.

Přibližně ve stejné době, kdy slavíme Kristovo narození, oslavují židé svátek nazývaný **Chanuka**. Zde také hraje světlo jednu z hlavních rolí. Jméno tohoto svátku znamená *zasvěcení* nebo *posvěcení*. Události, které svátek připomíná, nalezneme ve Svatém Písmu v první knize Makabejské. Ta popisuje těžké období dějin, kdy byl Izrael, Jeruzalém i jeho chrám pod nadvládou helenizovaných Syřanů – Seleukovců. Jejich král Antiochos IV. obsadil jeruzalémský chrám, zasvětil jej Diuvi olympskému a obětoval v něm prase, čímž dal jasně najevo pohrdání náboženstvím svých poddaných. Náboženský útlak potom pokračoval zákazem světit šabat a provádět obřizku.

V těch dnech povstal v Modiim, vesnici nedaleko Jeruzaléma, Mاتیáš (Matitjahu) z kněžské rodiny Hasmonejců se svými pěti syny. Když jej jako předního ve městě královští úředníci nutili ke zradě víry, Matitjáš jim odpověděl: „**I když všechny národy v králově říši krále poslouchají a každý od náboženství svých otců odpadá, já i moji synové a přátelé budeme žít podle smlouvy našich**

otců. Bože chraň, abychom opustili Zákon a jeho ustanovení!“ (1 Mak 2,19)

25. dne hebrejského měsíce kisleu r. 165 př. n. l. dobyl Juda zpět Jeruzalém a tedy i chrám. Znovu tam zapálil světlo v menoře (sedmiramenný svícen), našel však jen jednu jedinou nádobu čistého oleje, označenou pečeti velekněze, kterého je k tomu třeba. K opatření nového čistého oleje je potřeba alespoň osmi dnů. Na tu dobu nemohl jeden džbánek stačit. A tu se podle Talmudu stal zázrak. Hospodin ani tentokrát neopustil svůj lid a nechal menoru svítit celých osm dní, než se přechistil nový olivový olej z vybraných oliv Izraele. Chrám byl očištěn a znovu zasvěcen jedinému Bohu. Slavení tohoto svátku bylo rabíny ustanoveno o rok později, aby Židům připomínalo vítězství víry a věrnosti. Slaví se od 25. kisleu, vždy po osm dní.

Hlavním obřadem svátku chanuka je zapalování svícnu chanukija. Na zvláštní menoře, která má na rozdíl od obvyklé sedmiramenné osm ramen (a jedno pomocné – šamaš – jímž se ostatní světla zapalují) a říká se jí chanukija, se každý den rozsvěcuje o jedno světlo více.

Zajímavý je i způsob zapalování – první den židé zapalují jednu svíčku, druhý den dvě a tak dále, až osmý den hoří všech osm svící. Nepoužívají je na nic jiného, neboť mají své poslání – šířit světlo.

Každý večer je zapálena jedna svíčka, která symbolizuje nový den, během nějž kdysi zázračně hořela menorá. Po východu první hvězdy se shromáždí celá rodina a při zapalování první svíčky se pronáší požehnání:

„Pochválen budiž, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž konal divy otcům našim, za oněch dnů v této době.“

Při zapálení dalších světél v následujících dnech se říká:

„Světla tato jsou posvátná a není nám dovoleno používat jich, leč dívati se na ně pouze, abychom děkovali a chválu pěli jménu Tvému velikému za divy a zázraky Tvé a za pomoc Tvou.“

Po pronesení požehnání se zpívají dvě známé písně – Hanerot halalu (Tyto svíčky) a Maoz cur (Mocná skála).

Chanuka představuje jistotu, že Izrael nemůže nikdy podlehnout nepříteli především díky Boží síle. Chanuka jsou tedy radostné svátky, je zakázán půst i žalozpěvy za zemřelé. Lidé se vzájemně navštěvují, dávají si dárky a vydatně a s chutí jedí.

V židovských domácnostech se připomíná chanuka typickým jídlem, jehož výroba souvisí s olejem, který byl tehdy tak potřeba v chrámu. Jsou to koblížky (sufganiyot) a bramborové placky (levivot, v jidiš latkes – bramboráky).

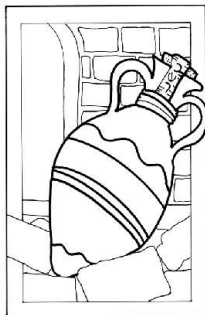
Děti i dospělí si často v době, kdy chanukija hoří, hrají. Tradiční zábavou je hra s „káčou“ – tzv. dreidlem. Ten na svých čtyřech stěnách nese hebrejská písmena N, G, H, Š, která tvoří zkratku věty: „Nes gadol haja šam,“ kterou jsme

použili jako nadpis tohoto článku – „Stal se tam velký zázrak.“

Nejenom fakt, že jde o zimní svátek a že při něm děti dostávají dárky, staví Chanuku do pozice předzvěsti a předobrazu Vánoc.

Znovuzasvěcení chrámu poskvrněného modloslužbou znamenalo ve své době znovuoobnovení pravé bohoslužby, navázání ztraceného vztahu mezi člověkem a Bohem. To předznamenává dokonalou obnovu společenství Boha a člověka, ztracené prarodiči jejich pádem v ráji, tedy obnovu, k níž tajemně došlo v boholidské osobě Ježíše Krista, jehož Narození právě slavíme.

V jeruzalémském chrámu se našel jediný soudek s olejem, který by za normálních okolností vydržel v menoře, obřadním chrámovém svícnu, hořet jeden jediný den. Zázrakem bylo to, že olej z něho vystačil na celých osm dní, kterých bylo zapotřebí, aby byl připraven olej nový. Skrze tuto paralelu lze symbolicky poukázat též na osobnost Bohorodiце – ženy, jejíž nitro v sobě zázrakem nosilo Boha, kterého člověk nemůže pochopit, natož, aby jej mohl obsáhnout.

Samotné číslo osm (osm dní, kdy hořel olej z jediného soudku, a osm dní, po které se tedy svátek slaví) odkazuje na příchod Mesiáše. Den jeho příchodu je totiž nazýván osmým dnem, jako dovršení sedmi dnů stvoření.

A konečně světlo symbolizuje samotného Boha a jeho příchod na svět, jak již bylo uvedeno výše.

Světla, které židé o tomto svátku zapalují, každého dne přibývá. To nás může vést k zamyšlení, že jsme to právě my, křesťané, kdo jsme Kristem povoláni, abychom byli jeho *světlem světa*. Abychom Krista, dítětko, které se dnes narodilo v Betlémě, nesli všem lidem jako dobrou zvěst o Boží lásce.

***Vysvítl jsi z Panny, Kriste, Slunce poznání a spravedlnosti,
a hvězda Tě ukázala v jeskyni, jež přijala Nepojmutelného.
Mudrcе přivedl jsi, aby se Ti poklonili,
s nimi Tě velebíme: Životodárce, sláva Tobě.***

(Tropar z Večerní)

připravil Vladimír Štěpánek

„Snaž se být pozornějším sám k sobě, a ne zabývat se záležitostmi, činy a chováním druhých vůči tobě.“

ctih. Lev (Nagolkin)

Velkokněžnu Jelizavetu Fjodorovnu můžeme právem nazvat svatou myronosicí 20. století. Neboť podobně jako novozákonní ženy myronosice přišly s vonnými mastmi pomazat tělo Pána Ježíše Krista a byly mezi prvními, jež hlásaly jeho Vzkříšení, stejně tak i svatá Jelizaveta po celý svůj život ošetřovala nemocné, starala se o sirotky a rozdávala almužnu chudým. Svým životem a láskyplnými skutky neustále šířila Kristovo učení. „Odpouštěj svým nepřátelům a buď všem sluhou,“ bylo její životní zásadou, jíž se plně oddala a jíž se po celý život řídila.

Historie a fakta

Svatá myronosice 20. století

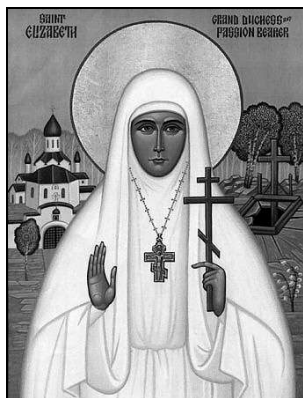
Velkokněžna Jelizaveta Fjodorovna se narodila 20. října / 1. listopadu 1864 jako druhé ze sedmi dětí Ludvíka IV., knížete Hesensko-darmšadského, a princezny Alice, dcery anglické královny Viktorie. Její mladší sestra Alix se později stane ruskou carevnou Alexandrou Fjodorovnou.

Anglická královna Viktorie se po předčasné smrti své dcery ujala výchovy svých vnoučat, které vedla v duchu staroanglických tradic. Ella (jak malé Jelizavetě na anglickém dvoře říkali) byla svou čistou duší a soucitným srdcem věrnou kopíí své zesnulé matky. Od mládí se zajímala o filosofii a teologii. O její neobyčejné kráse, moudrosti a šlechtickosti se hovořilo na všech evropských šlechtických dvorech. Odmítla mnoho nápadníků až na jediného, velkoknížete Sergeje Alexandroviče, pátého syna ruského cara Alexandra II. Znali se již od dětství, kdy mladý velkokníže jezdil do Německa, odkud pocházela jeho matka Marie Alexandrovna. Ve svých dvaceti letech s ním byla Jelizaveta zasnoubena. Jejich zasnoubení bylo stvrzeno tajnou dohodou, že v manželství budou žít jako bratr a sestra, neboť oba v mládí dali slib, že setrvají v nevinnosti (zachovají panenství).

Celá rodina provázela princeznu Jelizavetu na svatbu do Ruska. Zde se také poprvé setkala Jelizavetina dvanáctiletá sestra Alix se svým budoucím manželem, carevičem Nikolajem, pozdějším carem Mikulášem II.

Svatební obřad se konal v chrámu Zimního paláce v Petrohradě. Nevěsta byla neobyčejně krásná. V té době se hovořilo, že v Evropě existují pouze dvě krasavice a obě nosí stejné jméno: Alžběta (Sissi) rakouská, manželka Františka Josefa, a Alžběta Fjodorovna. Krása a starobylost pravoslavného svatebního obřadu ji natolik dojaly, že zatoužila poznat co nejvíce ruskou kulturu, ale zejména víru a duchovní tradici své nové vlasti.

Většinu svého času trávila velkokněžna Jelizaveta se svým manželem na statku Iljinskoje, nacházejícím se přibližně 60 km od Moskvy. Tento kraj s jeho starobylými chrámy a monastýry si velmi záhy zamilovala. Sergej Alexandrovič byl člověk hluboké víry, přísně dodržoval všechny posty a církevní svátky, účastnil se bohoslužeb a pravidelně navštěvoval kláštery. To vše spolu s ním praktikovala i Jelizaveta Fjodorovna. Velkokněžna se čím dál tím více zajímala o pravoslavnou víru, jež

byla tak odlišná od protestantské, v níž byla vychována. Když spatřila proměnu svého manžela po přijetí svatých Tajin, toužila i ona přistoupit ke svatému kalichu (sv. Eucharistii) a spolu s ním se o tuto duchovní radost rozdělit. Horlivě začala studovat pravoslavnou církevní literaturu, aby pochopila duchovní bohatství a krásu Pravoslavné církve.

V roce 1888 nařídil car Alexandr III. Sergeji Alexandroviči, aby jej zastupoval při slavnostním vysvěcení chrámu sv. Marie Magdalény v Getsemanech, který byl postaven na památku jejich matky carevny Marie Alexandrovny. Sergej Alexandrovič byl předsedou Pravoslavné palestinské společnosti, která zprostředkovávala pomoc Ruské misii v Palestině, pomáhala poutníkům, snažila se o rozšíření misijní činnosti a o znovunabytí území a památek, jež byly spojeny s životem Spasitele. Krása Svaté Země a blahodář Getsemanské zahrady, již dominoval malebný ruský chrám se zlatými kupolemi, natolik oslnily velkokněžnu, že pronesla památná slova: „Zde bych chtěla být jednou pochována.“ Tehdy ještě netušila, že vyřkla proroctví, které se nakonec naplní.

Po návratu ze Svaté Země se svatá Jelizaveta rozhodla konvertovat k pravoslavné víře. K tomuto kroku přistupovala s nelehkým srdcem, neboť věděla, jakou ránu tím způsobí svému otci. 1. ledna 1881 napsala Jelizaveta Fjodorovna dopis otci, ve kterém mu oznamovala své rozhodnutí o přestoupení k pravoslaví a žádala jej o požehnání: *„Jistě jste si mohl povšimnout, v jak hluboké účtě se skláním před zdejší vírou... Po celou dobu jsem přemýšlela, četla a modlila se k Bohu, aby mi ukázal správnou cestu, a došla jsem k závěru, že pouze v tomto náboženství mohu najít opravdovou a silnou víru v Boha, kterou člověk musí mít, aby byl dobrým křesťanem. Bylo by hříchem zůstat tak, jak jsem teď, patřit formou k jedné církvi i k vnějšmu světu, a v duchu se modlit a věřit tak jako můj manžel... Znáte mě dobře, musíte vidět, že jsem se rozhodla k tomuto kroku pouze z hluboké víry a že cítím, že před Bohem se musím objevit s čistým a věřícím srdcem. Velmi mnoho jsem o tom všem přemýšlela, žiji v této zemi přes šest let a vím, že víra je ‚nalezena‘. Tak velice si přeji přistoupit ke svatým Tajinám společně se svým mužem.“* Požehnání od svého otce však bohužel nedostala. Na Lazarovu sobotu roku 1891 se konal obřad přijetí do Pravoslavné církve. Jaká to byla radost, když na Paschu svatá Jelizaveta mohla společně se svým manželem přistoupit ke svaté Eucharistii a zapět spolu s ním oslavný tropar „Vstal Kristus z mrtvých, smrt smrti překonal...“

Car Mikuláš II. jmenoval roku 1891 velkoknížete Sergeje moskevským gubernátorem. Moskvané již znali velkokněžnu Jelizavetu jako ochránkyni všech nebohých, nemocných a chudých. Když začala rusko-japonská válka, velkokněžna Jelizaveta vytvořila mnoho nadací a organizací, jež se staraly a pomáhaly raněným vojákům. V té době se již zformovala silná skupina revolucionářů, jejíž příslušník Ivan Kaljajev spáchal 4. února 1905 u Nikolské brány Kremlu atentát na Sergeje Alexandroviče. Sergej Alexandrovič byl zabit bombou. Roztrhané ostatky jeho těla sesbírala sama Jelizaveta Fjodorovna. Procesí s jeho ostatky šlo k Čudovskému klášteru, v chrámu k nim Jelizaveta Fjodorovna poklekla a setrvala tak po celou panychidu. Následující den se konal pohřeb velkoknížete. Večer se velkokněžna rozhodla navštívit Butyrskou věznici, ve které si odpykával svůj trest vrah Sergeje Alexandroviče. Velkokněžna se Kaljajevovi snažila vysvětlit, že přijela, aby mu odpustila. Doufala, že jej přiměje, aby činil pokání za své skutky, avšak marně. Každý

den chodila Jelizaveta ke hrobu svého manžela v Čudovském klášteře, modlila se k Bohu a prosila jej, aby jí ukázal, jak žít dále.

Rozhodla se opustit dvůr a zasvětit svůj život stavbě a vytvoření kláštera milosrdenství. V únoru 1909 byl vysvěcen a otevřen Marfo-Mariinský klášter milosrdenství. 22. února 1910 v chrámu Marty a Marie světil biskup Trifon sedmnáct sester milosrdenství do rukou matky představené Jelizavety Fjodorovny. V areálu kláštera se nacházely dva chrámy, nemocnice, chudobinec a dětský útulek. Sestry se učily základům medicíny, navštěvovaly nemocnice a útulky, přivázely sem pacienty s nejtěžšími zraněními, které utržili převážně vojáci během I. světové války. Byla zde rovněž otevřena škola pro sirotky, nedělní škola pro pracovnice závodů. Rovněž zde fungovala kvalitní knihovna, kde se bezplatně půjčovaly knihy. Pomáhalo se vícečlenným rodinám. Svatá Jelizaveta chtěla rozšířit své působení po celém Rusku a otevřít oddělení i v jiných městech.

Usilovná a Bohu zasvěcená práce Jelizavety Fjodorovny však byla v důsledku politického převratu přerušena. V jednom z dopisů napsala: „Pocítovala jsem tak veliký bol nad Ruskem a jeho dětmi, které nevědí, co činí. Cožpak to není nemocné dítě, které milujeme stokrát více během jeho nemoci, než když je zdravý? Chtěla bych sdílet jeho strádání, naučit jej trpělivosti, pomoci mu. To je to, co hluboce prožívám každý den. Svatá Rus nemůže zahynout. Ale veliké Rusko už neexistuje.“ V den svátku Iverské ikony Přesvaté Bohorodice byla Jelizaveta Fjodorovna zadržena a následně převezena s kratšími zastávkami v Permu a Jekatěrinburgu do Alpajevska. Všechny sestry přiběhly do chrámu Marty a Marie, kde jim matka představená dala poslední požehnání. Chrám se naplnil pláčem, neboť všichni pochopili, že se vidí naposledy. Jelizavetu Fjodorovnu provázely dvě sestry, Varvara a Jekatěrina. Bolševici chtěli sestry propustit, ale inokyně Varvara se dožadovala návratu k matce představené, Jelizavetě Fjodorovně, aby sdílela muka společně se svou duchovní matkou. Nakonec velkokněžnu Jelizavetu i inokyni Varvaru spolu s ostatními aristokraty vhodili po vleklých a bolestivých mučeních do podzemní šachty v lese. Jelizaveta Fjodorovna však pád přežila. Vrazi se několikrát vraceli, aby úplně zlikvidovali své oběti; vhažovali do šachty granáty, trámy, hořící síru. Z šachty se ale neustále ozývaly hlasy vroucí modlitby k Bohu. Po třech měsících bylo město Alpajevsk dobyto bělogvardějci. Ti přistoupili k vykopání šachty a exhumovali těla mrtvých. Velkokněžna ležela jako živá, její tělesné ostatky byly neporušené. Kníže Kudašev, který věděl o velkokněžní přání, aby byla pochována v Getsemanech, nechal tajně dopravit ostatky svaté Jelizavety a její duchovní dcery Varvary do Svaté Země.

V getsemanském chrámu sv. Marie Magdalény se dodnes před ikonostasem nacházejí dva hroby. Po jedné straně leží svatá Jelizaveta Fjodorovna, na druhé straně odpočívá inokyně Varvara.

Jeho Blaženost Diodoros, blahé paměti zesnulý patriarcha jeruzalémský, poželhal ještě za svého života akt slavnostního přenesení svatých ostatků ctih. novomučednice Jelizavety z místa, kde až do té doby spočívaly, přímo do chrámu sv. Marie Magdalény. Slavnostní průvod byl naplánován na 2. května 1982 – svátek svatých žen myronosic. V tento den se při konání sv. liturgie používaly při bohoslužbě svatý kalich, evangelium a aery přinesené a darované tomuto chrámu samou velkokněžnou Jelizavetou při její návštěvě roku 1886. Archijerejský sněm Ruské pravoslavné církve přičlenil ctih. novomučednici Jelizavetu a mnišku Varvaru roku 1992 k zástupu svatých a ustanovil den jejich památky na 5. (18.) června. Ruská pravoslavná církev si památku svaté kněžny Jelizavety připomíná několikrát v roce, mimo jiné též v den svátku svatých novomučedníků a vyznavačů ruských (10./ 23.1.).

Smrtí Jelizavety Fjodorovny nezanikla činnost sesterstva milosrdenství. Mnoho pravoslavných klášterů zasvěcených této světici, včetně Marfo-Mariinského, pokračuje i dnes v jejím díle. Jedním z takových je i monastýr sv. Jelizavety v Minsku, který jsem mohla na jaře letošního roku osobně navštívit. Sestry působí na psychiatrické klinice jako ošetřovatelky, poskytují útočiště bývalým narkomanům, kteří se zde léčí pomocí práce a modlitby. Všichni lidé zde mohou najít zájem i velkou duchovní pomoc. Domnívám se, že skutky milosrdenství jsou největší radostí a darem, jež můžeme svaté Jelizavetě Fjodorovně dát, a tím uctít její světlou památku, kterou si připomínáme 5. července (podle juliánského kalendáře).

**V pozemské kráse jsi ukázala krásu nebeskou,
Svatá ctihodná mučednice Jelizaveto,
Následovala jsi ženy myronosice Martu a Marii
ve službě Bohu i trpícím lidem.**

**Tím tě proslavil Kristus Bůh jako jednu ze svatých žen ruských,
Darujících nám pokoj a velikou milost.**

Tropar ctihodné Jelizavetě (hlas 2.)

podle níže uvedených literárních pramenů připravila Tatiana Fejsaková

Prameny:

1. Ljubov' Millier, Svjataja mučenica Rossijskaja Velikaja knjaginja Jelizaveta Fjodorovna, Frankfurt am Main, Possev-Verlag, 308 s.
2. Mučenici kresťanskej povinnosti (z knihy igumena Serafima Kuzněcova: „Pravoslávny car mučeník“. Vydavatelství Palomnik, Moskva 1997), Bratislava 1998-2000.
3. www.peoples.ru/state/sacred/ella/history.html

„Když učiníš výtku sama sobě, obvineš se a odsoudíš se před Bohem
za hříchy, které pocítí tvé svědomí, už za to budeš ospravedlněna.“
ctih. Mojžíš (Putilov)

Starec Porfýrios Kavsokalyvita (8. část)

Z poučení starců

„S Božím Duchem se už nemůžeme dopouštět hříchu

Už tedy rozumíte, jak naše špatné myšlenky či špatné rozpoložení (náchylnosti) ovlivňují ostatní kolem nás? Právě proto musíme nalézt způsob, jak očistit své nitro od každé špatnosti. Je-li však naše duše posvěcena, vyzařuje kolem sebe jen dobro. Tehdy rozesíláme na všechny strany lásku, aniž bychom museli cokoli říkat.

Přirozeně, že toho, o čem zde hovoříme, je počátku poměrně těžké dosáhnout. Jen vzpomeňte na sv. apoštola Pavla. Stejně obtížným počátkem musel projít i on sám. S bolestí pronášel slova: „Neboť nečiním dobro, které chci, ale činím to zlé, jež nechci...“ (Řím 7,19) A dále k tomu dodal: „Ale vidím jiný zákon v údech svých, odporující zákonu myslí mé, a činící mne zajatcem zákona hříchu, který je v údech mých.“ (Řím 7,23-24) Sv. Pavel byl tehdy velice slabý a nemohl činit dobro, ač po něm tolik toužil a tak rád by býval učinil něco dobrého.

Výše řečené však říkal svatý apoštol na počátku. Nicméně později se postupně čím dál tím více oddával lásce a uctívání Boha, a Bůh, vidá jeho pohnutky, vešel do jeho nitra a Boží blahodať si u něj učinila svůj příbytek. A tak se mu podařilo žít životem v Kristu. Sám Kristus vešel do jeho nitra a ten, jenž dříve říkal: „Nemohu učinit dobro, ač po něm toužím,“ dosáhl toho, že se s pomocí Boží blahodati stal nezpůsobilým učinit něco zlého. Nejdříve byl nezpůsobilý učinit dobro, avšak poté, co v něj vešel Kristus, se stal neschopným učinit zlo. A tehdy zvolal: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“ (Gal 2,20) Říkal pak a hlásal s radostí: „Mám ve svém nitru Krista,“ ač dříve říkával: „Chtěl jsem učinit dobro, ale nemohl jsem...“ Kam se poděl onen „bídny člověk“? Už jej více nebylo. Sama Boží blahodať v něm dokončila onu proměnu. Z nešťastného člověka se proměnil v radostného. Sv. Pavla naplnila milost, protože zpokorněl.

Rozuměli jste? Všichni se prostřednictvím Božího Ducha stáváme neschopnými jakkoli hřešit. Stáváme se neschopnými hřešit z toho důvodu, že uvnitř nás žije Kristus. Jsme pak schopni činit už jen dobro. Takto přijímáme Boží blahodať a stáváme se zbožnými. Jestliže se tak zachováme, jestliže se oddáme Kristově lásce, tehdy se vše změní, vše se zduchovní, vše se přetvoří, promění: hněv, vztek, závist, nenávisť, rozhořčenost, odsuzování, nevědomost, melancholie, tíseň (deprese)... vše se obrátí v lásku, radost, touhu, v božský éros... Vše se obrátí v Ráj!

(příště pokračování duchovních poučení starce Porfýria)

*z řeckého originálu „Život a Slova“ (kap. O myšlenkách srdce)
přeložila Stefania Fasouli Dvořáčková*

Poučení ctihodného starce Kleopy Ilieho – O modlitbě srdce

Z rumunského duchovního odkazu

Po ústní modlitbě následuje rozumová modlitba. Ani rozumová modlitba však není dokonalá. Naši Otcové ji proto nazývají „poloviční“ nebo „jednonohou modlitbou“. Důležité je, aby modlitba přešla od rozumu k srdečnému citu. A pak, pronášíme-li ji ústy, chápeme-li ji rozumem a cítíme-li ji srdcem, stává se kulovou, sférickou modlitbou v pohybu naší duše (metafora, kterou starec v souvislosti s dokonalostí modlitby uvádí – přivádí posluchače k představě o dynamice duše, která se neustále pohybuje a modlitba ji přitom povznáší, pozn. překl.). Taková modlitba je o mnoho dokonalejší a nazývá se „modlitbou srdce“. „Modlitby srdce dosáhne jen jeden člověk z deseti tisíc,“ říká sv. Izák Syrský.

V modlitbě se spojuje rozum se srdcem. Jedná se o modlitbu rozumu, která probíhá uvnitř lidského srdce, jde o modlitbu čistého srdce. A nezapomeňte, že rozum, který sestoupí do srdce, prochází dvěma celnicemi (nebo bariérami), aby se mohl se srdcem spojit. První celnicí před branami srdce je fantazie nebo představivost, druhou je celnice rozumu. Moudrý člověk jimi projde za chvíli.

Nejzákladnější pravidlo modlitby je: nic si během modlitby nepředstavovat. Neboť jsou tři druhy představivosti: špatná, dobrá a svatá. Žádnou ale nesmíte ve své mysli uvítat. Pokud se zastavíte u představivosti, nemůžete se během modlitby přes ni dostat s rozumem až do srdce.

Svatý Nil Asketa ve Filokalii říká: „Šťastný je rozum, který se dokáže pomodlit ke Kristu bez představivosti, bez tvaru!“

Vždyť Adam kvůli představivosti padl. Co mu řekl had? „Neumřeš, ale budeš jako Bůh a budeš znát dobré a zlé.“ Jakmile si představil, že bude jako Bůh, padl kvůli této představě, dary mu byly odebrány a byl vypovězen z ráje. Proto svatí Otcové nazývají představivost „mostem démonů“. Všechny hříchy přecházejí od rozumu (intelektu) k citu (srdci), pokud si je člověk nejprve představuje.

Proto si během modlitby nesmíš nic představovat. Ani svaté představy ani Krista na ctihodném kříži ani poslední soud. Nic. Protože všechny představy se nacházejí vně srdce a pokud se u nich zastavíš, začneš se klanět jim a nikoli Kristu.

U celnice rozumu, která se nachází u brány srdce, čekají na náš rozum jiní zlí duchové, „teologové tmy a filozofové pekla“. Jak poznamenává sv. Basil Veliký, náš rozum má tu vlastnost, že z něj neustále pramení myšlenky, dobré a zlé. Není jeho vinou, že skrze něj vyvěrají na povrch. Neboť to, co vložíme do mlýnu, je semleto. My ale rozhodujeme o tom, jestli tyto myšlenky do svého nitra vpustíme, nebo ne. Při modlitbě se může stát, že dokonce spatříš i slova svatého Písma, stejně jako se dostal do pokušení Spasitel na hoře Karantanie. Jejich role je pokoušet člověka slovy svatého Písma. Při modlitbě mohou přicházet dokonce různé pravdivé a vznešené myšlenky. Náš nepřítel se pak velmi raduje, když vidí, jak místo slov modlitby myslíme na slova Písma svatého.

Bratři moji, nic takového se nesmí při modlitbě stát! Svatý Jan Zlatoústý říká: „Když se modlíš, neteoretizuj o teologii, protože jinak se ti démoni smějí.“ Modlíš-li se, musíš mít zkroušené a zkormoucené srdce a cítit v něm bolest nad svými hříchy a pokání. Jde o tajemství Boha, který je zdrojem rozumu na nebi i na zemi.

Sestup proto do svého srdce skrze modlitbu

jiné myšlenky a soustřed' se jen a jen na jméno našeho Pána Ježíše Krista. Rozumem tak sestupujeme do srdce a říkáme přitom neustále: „Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným (hříšnou)“. Nesestupuj tam však s další myšlenkou. O celnici představitosti jsem ti řekl, že žádná představa, i kdyby byla svatá, se nenachází uvnitř našeho srdce, ale stojí venku, a to ji odtahuje dál od srdce. Podobně je tomu i s celnicí rozumu, protože démon přichází dát tvému rozumu podněty k theologizování a představí ti při modlitbě celé svaté Písmo, jen aby ses nemodlil! On (démon) totiž ví, že její modlitba spálí. Může se totiž stát, že zpyšíš a začneš si říkat: „Aha, mám takové vznešené myšlenky, protože se modlím!“ Démon se však směje. Ty se ale ve skutečnosti nemodlíš, jen přemýšlíš nad slovy Písma svatého. Spasitel nám však ukazuje, jak se máme modlit, když říká: „Modlice se pak, nebudte marnomluvní jako pohané; neboť ti se domnívají, že pro svou mnohomluvnost vyslyšení budou.“ (Mat 6,7)

Kristus od nás vyžaduje tzv. jednovětou modlitbu, tj. modlitbu jedné myšlenky. Slyšel jsi o kananejské ženě? Ta šla za Kristem a zvolala jen několik slov: „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův!“ Nemodlila se mnoha slovy, jen několika, ale její volání vycházelo ze srdce a dorazilo k Boží dobrotě, když ji Pán nakonec pochválil slovy: „Ženo, tvá víra je veliká.“

I my při modlitbě, zvláště při modlitbě srdce, když chceme sestoupit rozumem do srdce, se máme takto modlit – jednou myšlenkou. Jestliže při modlitbě ponecháš stranou teologii, rozum se dostane s Boží pomocí až do srdce.

Cílem tohoto úkolu však není ani dosažení slaskosti ani teploty v srdci. Tím podstatným je

pokorné srdce, pocit lítosti a bolesti srdce nad hříchy a získání slz pokání. V takovémto stavu pak naše duše pocítí štěstí, lehkost a takovou vřelost a duchovní sladkost, že poté, co z tohoto sjednocení s Kristem v srdci procitne, nemůže říci ani tři slova.

Jestliže se mě zeptáte: „Otče, co máme dělat, neumíme-li se takto modlit? Jsme snad ztraceni?“ odpovím vám: „Jistě že ne! Chtěl jsem vám jen říci pár slov o modlitbě, jaká vlastně opravdová modlitba je a jak ji dosáhnout. Ani já jsem se takovým způsobem nedokázal modlit. To však neznamená, že se o tom nemůžeme něco dozvědět. Vždyť z neznalosti pramení duševní slepota.“

Rovněž dávejme pozor na stav, kdy k nám promlouvá démon pýchy a lhovosti a říká nám: „Ty ses dnes ale dobře modlil!“ a my pocítíme při modlitbě slzy. Vězte, že od jedné slzy je k čisté modlitbě ještě tak dlouhá cesta jako od země k nebi. Říkal jsem vám, že růst v modlitbě nikdy nekončí. Při modlitbě se člověk sjednocuje s Bohem, a proto nemůže mít konce.

Není v lidských silách, aby po schodech modlitby stoupal vzhůru sám. Musí jen projevit vůli. Kdo se chce modlit, ať se modlí k Bohu tak, jak může. Pravá modlitba srdce je dar od Boha.

Při modlitbě se modlete, jak jen to je ve vašich silách. Svatý Makários jednou někomu poradil: „Človče, vím, že se neumíš modlit, ale dávám ti dobrou radu – modli se tak, jak můžeš, a modli se často. Protože skrze častou modlitbu se člověk naučí skutečné modlitbě...“

*z knihy „Rumunští starci“ Ioannichie Balana
(5. vyd. nakladatelství monastýru Sihastria,
2005, str. 752-756) připravila Alina Buruiana*

„Tělesné nemoci neselílá Bůh na člověka vždy jen jako trest za hříchy, ale někdy i ze své blahé vůle, aby nás osvobodil anebo uchránil od duševních neduhů, které jsou nesrovnatelně nebezpečnější než tělesné.“

ctih. Antonij (Putilov)

Po stopách Boží blahodati

Zápisky z dalekých cest

Určitě jste už tolikrát slyšeli o svatých místech, že jsme se rozhodli zaměřit spíše na zvláštní zážitky a na věci, které v nás zanechaly největší a nejhlubší dojmy nejen po stránce duchovní, ale i světské. Navíc by nám určitě nestačilo ani celé toto vydání, abychom popsali všechna místa, jejich zajímavost a působivost, a zvláště pak naše pocity, které se nás dnes zmocňují při jediné vzpomínce na naše krátké putování po Svaté zemi. Nedokážeme ani vyjádřit slovy, jak je tam vše okouzlující a zázračné... to musí opravdu každý alespoň jednou v životě zažít a pocítit!

Po příjezdu do Bratislavy na letiště jsme rychle vyřídili nutné formality. Očekávali jsme několik dalších účastníků. Pomalu se lidé opravdu scházeli, jenže jsme brzy zjistili, že kolem nás je víc doprovázejících, než těch, kdo jedou s námi, a každý z nich nám sděloval své dojmy z vlastní cesty po Svaté zemi.

Pak následoval skoro čtyřhodinový let, během kterého letušky podávaly jídlo a pití. My jsme se mohli seznámit s cestujícími na vedlejším sedadle, někdo si četl o zatím neznámých místech, která nás čekala, další pozorovali pohádková oblaka, navozující příjemnou náladu.

Po přistání nás čekala všemi obávaná kontrola. Dnes nám však vzpomínka na ni nepřipadá nijak zvlášť důležitá, protože se nedá srovnat s tím, co jsme prožili poté!

Dle slov otce Jozefa jsme byli jeho jedenáctá a nejlínější skupina. Ovšem dle množství svatých míst, která jsme stihli navštívit, by se dalo spíše tvrdit, že je náš otec neúnavný aktivista s nekonečným optimismem.

Nejspíš jako po každé se hned z letiště jelo do dvou monastýrů, které na nás zapůsobily tak, jak to jen svatá místa dokážou. Hned jsme pocítili přítomnost něčeho, co nás zahrálo u srdíčka jako objetí maminky a co v nás přetrvává stále.

Druhý den nás přijal jeruzalémský patriarcha.

Jeho rezidence se nachází v nijak nápadné budově v úzké tržní uličce. Ovšem za dveřmi vás čeká překvapení, jako byste se najednou ocitli v pohádkovém paláci – mohutné mramorové sloupky, červené koberce, starožitný nábytek a nádherné křišťálové lustry.

Patriarcha nás přijal velice přátelsky a na odpovídající úrovni. Jeho rozhovor s otcem Jozefem probíhal v angličtině prostřednictvím tlumočníka z naší skupiny, takže mu rozuměli všichni. Bylo pro nás připraveno pohoštění a nakonec dostal každý ikonku a medailónek. Především jsme si však odnášeli krásný pocit z příjemného rozhovoru.

Jedním z mnoha duchovních zážitků byla návštěva mužského monastýru sv. Sávy v poušti.

Setkání s patriarchou

Cesta tam vedla přes poušť a občas se objevovaly i serpentiny, v jejichž zákru- tech jsme museli vždy vystoupit z minibusu, protože jinak bychom se mohli převrátit

Hned po příjezdu se muži odebrali do monastýru a ženy zůstaly před jeho stěnami ve společnosti velice přívětivého mnicha, který jim nabídl velmi dobré po- hoštění a také vyprávěl o založení monastýru, o životě sv. Sávy, o zázracích pal- mového stromu, který díky modlitbám svatého Sávy lé- čil neplodné páry, ale také o současných neuvěřitel- ných příhodách s jedova- tými hady, kteří se z pouště často dostávají dovnitř, i do postelí a šatů. Tuto informa- ci muži ovšem nevěděli, a když jim byla sdělena, báli se i pomyslet na to, že tam strávili tolik času. Uvnitř monastýru se nachází mno- ho krásných a obdivuhod- ných ikon a také ostatky ně- kterých svatých.

Monastýr sv. Sávy Osvíceného

Zajímavé také je, že tam mniši nezůstávají nikdy příliš dlouho. Není divu, je tomu tak kvůli velmi těžkým životním podmínkám a také velice přísnému řádu.

Téhož dne jsme se zúčastnili ranní bohoslužby v Betlémě, který se nachází na palestinském území. Museli jsme projet velkou železnou zdí, která odděluje Izrael od Palestiny, což je neuvěřitelný pohled. Liturgie byla sloužena v malinké jeskyni Narození Páně v řečtině a arabštině. Byl to neobyčejný zážitek obzvlášť kvůli ne- zvyklým melodickým variacím a motivům. Byla také mnohem kratší, než jsme zvyklí, protože hned po ní následovala bohoslužba jiné křesťanské církve. Poté jsme absolvovali prohlídku baziliky, jeskyně, kde kdysi stály jesle, a jelo se rychle dál, za poznáním dalších překrásných míst.

Výjimečnou a nezapomenutelnou chvílí bylo ponoření do řeky Jordánu, ve kte- ré byl pokřtěn Ježíš Kristus. Převlékli jsme se do dlouhých bílých košil, následovala modlitba a pak už každý spěchal, aby se celý ponořil a prožil neuvěřitelné chvílky v této svaté vodě, která působí na duši natolik silně, jako by ji dokázala očistit. Tato podívaná tak zapůsobila na dva naše spoluúčastníky, že se přímo na místě, v Jor- dáně, nechali pokřtít. Poté následovala nepředvídaná hádka se zaměstnanci areá- lu, protože se údajně už mělo zavírat. Spíše se však domníváme, že je rozlílita sku- tečnost, že nikdo nevyužil placených šaten, ale všichni se převlékali na veřejném místě na břehu Jordánu.

Naše následující příhody uvádíme spíše z pohledu zvědavého turistu.

Ať už se jednalo o tradice arabského stolování, každodenní náhlé probuzení ko- lem páté hodiny ráno hlasitým gongem, následovaným arabskými písněmi, za- nímajícími přes zesilovač z mešit, neobyčejnou pohotovost řidiče či maximální

ochotu hotelového personálu vyjít vstříc často se měnícím požadavkům – pokaždé jsme objevovali něco nového a překvapující. Ale vrcholem veškerého našeho údivu byla první zkušenost s místními prodejci na trhu. Ten představuje chaotický prodej zboží všeho druhu bez jakýchkoli hygienických zásad, od masa a koření s různými specifickými vůněmi přes suvenýry, šperky a hračky až po obuv, kabelky a šátky. A právě při koupi šátků jsme pochopili, jak je to užitečné, být alespoň v hloubi duše malým hercem s velkým nadáním. Dobrým příkladem nám byl otec Jozef, který nám ve všem dobře poradil, takže jsme mohli cenu různých suvenýrů usmlouvat někdy až o polovinu. A jelikož jsme jeho poctiví učňové, už při druhém nákupu jsme si vedli velice obstojně. Podivné se nám také zdálo, když jsme kolem páté hodiny večer vyšli na tržiště a nenašli žádné prodejce u svých otevřených obchůdků... ale každých pár metrů přímo na ulici nebo v hlubinách krámků uviděli stůl plný všemožného arabského jídla a kolem něj obrovskou skupinu Arabů, kteří s chutí jedli a ničeho dalšího si nevšíмали. Ptáte-li se, je-li to u nich normální, pak vám odpovíme, že v období, kdy jsme tam byli, je to opravdu běžné, neboť měli zrovna Ramadan. Během tohoto období se nesmí jíst ve dne, ale až po setmění, když zazní gong. Byl právě poslední týden Ramadanu, tedy největší oslavy, nejvíce lidí (i z jiných měst a oblastí), největší chaos, nekončící, nejrůznější arabské melodie, linoucí se ze všech stran, řetězy barevných žároviček na ulicích, prostě neuvěřitelná atmosféra, která ovšem vůbec nekazila naši pouť, ale naopak dokazovala, že i v natolik exotickém prostředí se může pravoslavlí udržet a vzkvétat!

Málem bychom zapomněli uvést naši návštěvu Mrtvého moře... bylo to takové uvolnění po všem, co jsme zažili. Příliš si tam člověk samozřejmě nezaplaval (kvůli nadnášení), ale ležet na hladině jako na matraci a jen odpočívat nebo namazat se léčivým bahnem a pobíhat jako černocho je podle nás mnohem lepší a veselější!

Po návštěvě Svaté země vás navždy ovládne nezapomenutelný zázračný pocit, jenž dává sílu, naději a víru. A kdyby se nás dnes někdo zeptal, jestli bychom cestu do Izraele podnikli znovu, „za zhoršených podmínek a stále hrozby vypuknutí válečného konfliktu“, určitě bychom odpověděli kladně. Až tam si totiž člověk uvědomí, jak média dokáží zkreslovat.

připravili Ivan a Inna Galatovi

Tímto způsobem bych rád ještě jednou poděkoval otci Jozefovi za milé překvapení – oslavu mých 25. narozenin. Tento nádherný den zůstane navždy v mé paměti. Děkuji mátušce Marině a Jelizavetě. Děkuji také celé naší skupině za blahopřání a duchovní dar.

Ivan G.

„Nesmíme si zoufat. Ať si zoufají ti, kteří nevěří v Boha. Pro ně je samozřejmě zármutek těžký, protože kromě pozemských radostí nemají nic jiného. Ale lidé věřící si nesmí zoufat, neboť skrze své utrpení získávají právo na synovství, bez něhož nelze vejít do nebeského království.“

ctih. Varsonofij (Plichankov)

Pozdrav otce prot. Miroslava Mužika brněnským věřícím

Drazí brněnští věřící,

žel je to již dávno, co mi zdraví dovolilo přijet za vámi do Brna a sloužit s vámi v zastoupení otce Jozefa svatou liturgií. O to větší radost mi udělalo vaše přání k mým pětásmdesátinám. Srdečně vám za ně děkuji a přeji vám krásné svátky Božího narození, plné lásky a Božího požehnání.

Váš otec Miroslav

Farní shromáždění Pravoslavné církevní obce při chrámu sv. Václava v Brně

Ze života naší farnosti

Přinášíme vám krátkou zprávu z farního shromáždění naší církevní obce, které bylo svoláno na 21. 10. 2006. V úvodní části duchovní správce otec Jozef popsal činnost církevní obce, tedy její bohoslužebný život, počty křtů, svateb a pohřbů za uplynulý rok 2005. Zmínil se také o výuce náboženství pro děti, která probíhá pravidelně každý týden. Popsal činnost Svatováclavské hudební školy, jejíž výuku jako každý rok ukončil slavnostní koncert. Zdůraznil, že za jeden z velkých úspěchů našeho smíšeného pěveckého sboru můžeme považovat vydání CD „Ať povstane Bůh“, obsahující 24 skladeb z jeho repertoáru. Mužský pěvecký sbor zpíval mimo jiné na zahájení výstavy fotografií s názvem „Svatá hora Athos“ v Ditrichsteinském paláci v Brně. Mezi další z aktivit farnosti patří bezesporu vydávání časopisu Dobrý pastýř. Otec Jozef se také zmínil o poutních cestách do Svaté Země, které naše církevní obec vykonala. Nakonec shrnul hospodaření obce v uplynulém období. Následně byla otevřena otázka doplnění členů sboru starších. Po diskuzi mezi věřícími byli vybráni a představeni kandidáti Vasyľ Dobrocký, Michal Dvořáček, Michal Hladuk a Jan Zbyněk Zavřel. Všichni čtyři byli zvoleni do sboru starších. Za zástupce církevní obce na eparchiálním shromáždění olomoucko – brněnské eparchie byli zvoleni Michal Dvořáček a Jan Zbyněk Zavřel.

Eparchiální shromáždění olomoucko – brněnské eparchie

Eparchiální shromáždění, které proběhlo v prostorách zimního chrámu v Olomouci, se za naší církevní obec zúčastnili prot. Mgr. Jozef Fejsak – duchovní správce, diákon Marek Malík a dva řádně zvolení zástupci Ing. Michal Dvořáček a Ing. arch. Jan Zbyněk Zavřel. Po úvodní motlitbě přednesl vладыka Simeon zprávu o životě eparchie a rovněž byla přednesena zpráva o hospodaření. Následovalo několik kol voleb. Volili se noví členové eparchiální rady, členové kontrolní a revizní komise, členové komise pro zkoumání kanonických přestupků, delegáti na církevní sněm a samozřejmě náhradníci ke všem těmto členům. Za zmínku stojí, že z naší církevní obce byli zvoleni do eparchiální rady Ing. arch. Jan Zbyněk Zavřel a jako náhradník kandidáta na církevní sněm Ing. Michal Dvořáček. Po slavnostním slibu zvolených kandidátů a modlitbě bylo eparchiální shromáždění ukončeno.

75. výročí svěcení chrámu

Věřící brněnské pravoslavné farnosti si připomněli 75. výročí svěcení chrámu sv. Václava (1931). Svatou liturgií při této příležitosti sloužil vладыka Kryštof, nově zvolený metropolita Českých zemí a Slovenska a arcibiskup pražský, spolu s arcibiskupem olomoucko-brněnské eparchie Simeonem. Metropolita Kryštof pronesl k věřícím krásnou homilii na téma po-

třebnosti lásky k bližním a zmínil se také o historických souvislostech svěcení našeho chrámu. Po slavnostní archijerejské liturgii byl uspořádán průvod kolem chrámu s Počájevskou ikonou Přesvaté Bohorodice.

Za připomenutí jistě stojí, jak svěcení před 75 lety vlastně proběhlo. Dne 6. července 1930 byl položen základní kámen ke stavbě nového chrámu. Čestného úkolu položení základního kamene se ujal sám vладыka Gorazd. Výstavba trvala necelý rok, a tak dne 25. května 1931 mohl být chrám sv. Václava slavnostně vysvěcen. V tento památný den přijeli do Brna vладыka Gorazd, vладыka Josif (Cvijivjić) bitolský a vладыka Sergij pražský, archimandrita Alexij Karpatoruský (Kabaljuk) a archimandrita Justýn Nový Čelijský (Popovič), všichni neúnavní organizátoři církevního života v Československu. K historii počátků naší farnosti

a výstavby chrámu patří neodmyslitelně také osobnost vладыky Dositeje (Vasiče), metropolity záhřebského. Antimins používaný v Brně byl posvěcen právě vладыkou Dositejem.

Božím řízením se tak stalo, že svěcení chrámu bylo přítomno několik lidí, kteří jsou dnes ctěni jako světci. Sv. vладыka Gorazd II. byl kanonizován v roce 1987, archimandrita Alexij Karpatoruský (Kabaljuk) byl připočten k zástupu svatých pravoslavné církve jako vyznavač v roce 2001, archimandrita Justýn Nový Čelijský (Popovič) je místně ctěn srbskou pravoslavnou církví, metropolita Dositej byl v roce 2000 srbskou pravoslavnou církví připočten ke sboru svatých jako vyznavač.

Aktuality připravil Jan Zbyněk Zavřel

Oslava 55. výročí autokefality

Ve dnech 7. až 10. prosince proběhly oslavy 55. výročí udělení autokefality naší místní pravoslavné církvi. Oslavy výročí zahájila mezinárodní konference na téma „Jednota

Pravoslavi“, v dalších dnech byla sloužena slavnostní sv. liturgie za účasti hostů z místních pravoslavných církví v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze. V Jaroměři byla odsloužena panychida za oběti 1. světové války. Na závěr byla sloužena slavnostní archijerejská liturgie v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech. Slavnosti 55. výročí udělení autokefality se zúčastnili zástupci všech místních pravoslavných církví.

Aktualitu připravil o. diákon Marek Malík

„Neznepokojuj se příliš o svůj osud. Snaž se mít jen trvalou touhu po spáse, svěř se Bohu a očekávej jeho pomoc, dokud nepřijde čas.“
ctih. Amvrosij (Grenkov)

Zázraky ctihodného otce Justýna Nového Čelijského

Neznámý svět víry

V roce 1952 přišla za sv. Justýnem jedna žena z vesnice Dračica u města Gradac, aby se pomodlila za jejího syna. Ten se zbláznil a ležel v nemocnici v Bělehradě. „Nikdo se k němu nemůže přiblížit,“ říkala zoufalá matka.

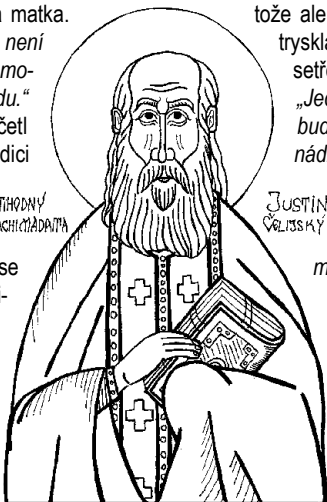
„Lékaři říkali, že na jeho nemoc není žádný lék. Já ale doufám, že v monastýru pro svého syna lék najdu.“ Tak se i stalo. Otec Justýn četl modlitby k Přesvaté Bohorodici

a po čtyřicet dní sloužil za nemocného bohoslužby. Za několik měsíců přišla matka se zprávou, že její syn se zcela uzdravil a že je z nemocnice zpátky doma.

Doktor Charalambos Statakis, který léčil otce Justýna, vyprávěl: „Přinesl jsem si domů vatou s krví z pravé ruky otce Justýna a položil ji

v pokoji s ikonami.“ To se událo na Zvěstování roku 1979, před zesnutím sv. Justýna. Doktor Charalambos propíchl otci žilu na pravé ruce, aby mu mohl podávat nitrožilně léky.

Protože ale dlouho nemohl žilu najít, vytřaskla nejprve krev, kterou doktor setřel vatou a schoval do kapsy. „Jednou ráno, když jsem se probudil a vstal, ucítil jsem v pokoji nádhernou vůni. Zavolal jsem svoji ženu, ale nic jsem jí o té vůni neříkal. Ucítila ji ale také a zeptala se mě, co to je. Až tehdy jsem uvěřil, že ona vůně vychází z vaty. Část vaty jsem dal příteli pro nemocné dítě, které se díky ní uzdravilo.“

vybral o. diákon
Marek Malík

Podivuhodná svíce svatého Pravoslavi

(Svátek 2. ledna a 19. července)

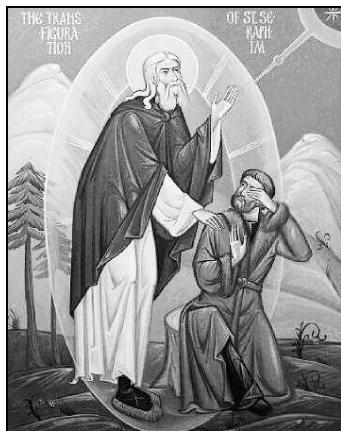
Na počátku minulého století se na svícnu ruské pravoslavné církve rozhořel plámen nové jasné svíce. Hospodin ve své blahé vůli poslal ruské zemi velkého přímiluvce, asketu a divotvůrce, ctih. Serafima Sarovského (2. ledna slavíme svátek jeho zesnutí). V roce 1903, tedy po uplynutí 70 let od jeho smrti, se uskutečnilo jeho svatořečení. 19. července, v den narození sv. Serafima, byly s velkou slávou vyzdvihnuty jeho svaté ostatky a umístěny do připraveného hrobu. Dlouho očekávaná událost konečně nadešla. Celý průběh kanonizace byl doprovázen mnohými podivuhodnými uzdraveními nemocných poutníků, kteří v nespočetném množství přijeli do Sarova (oslav se zúčastnilo více než 300 tis. osob). Ctihodný Serafim, všeobecně ctěný ještě za svého života, se stává jedním z nejmilovanějších svatých ruského pravoslavného národa, podobně jako např. ctih. Sergij Radoněžský.

Duchovní cesta ctih. Serafima je typická velkou skromností, tolik vlastní ruským světcům. Od útlého dětství stoupá tento Boží vyvolenec bez jakéhokoli váhání či pochybností ke stále větší duchovní dokonalosti. Osm let prožil nejdříve jako poslušník, pak následovalo postrížení na mnicha, dalších osm let ve službě jerodiákonu a jeromonacha. Potom přichází další velký duchovní vzestup – poustevnictví, sloupnictví, ústraní a mlčenlivost, až se nakonec svatý starec otevírá světu a přijí-

má věřící, kteří si k němu přicházejí pro radu. Duchovní hrdinství a zkoušky, ve kterých zocelil svou duši, daleko převyšují přirozené lidské schopnosti (např. modlitba na kameni, jež trvala více než tisíc dní a nocí) a stávají se harmonickou součástí života tohoto světce.

Duchovní odkaz ctihodného Serafima charakterizuje tajemství živého modlitebního obecenství; zanechal však Církvi ještě jedno bohatství – krátké, zato překrásné duchovní poučení, zapsané částečně jím samým a částečně těmi, kteří je vyslechli. Nedlouho před slavnostním prohlášením sarovského starce za svatého byl nalezen a v roce 1903 publikován „Rozhovor ctihodného Serafima Sarovského o cíli křesťanského života“, který proběhl na konci listopadu 1831, tedy více než rok před jeho smrtí. Tento rozhovor se stal drahocenným vkladem svatého askety do pokladnice ruského učení svatých Otců. Kromě učení o podstatě křesťanského života je v něm obsaženo vyjasnění mnoha důležitých a současně obtížných míst Svatého Pisma.

„Bez ohledu na to, jak jsou samy o sobě hodnotné půst, modlitba, bdění a různé další křesťanské skutky,“ učil ctihodný starzec, „význam křesťanského života nespočívá pouze v jejich uskutečňování, ač i ony slouží jako prostředky k jeho dosažení. Skutečný cíl našeho křesťanského života představuje získávání Ducha Svatého.“ Jednou, když se sv. Serafim nacházel v Božím Duchu, viděl celou ruskou zemi, která byla jakoby pokryta vonícím kouřem z kadidla a naplněna modlitbami věřících.

V popisech života a duchovního růstu svatého Serafima se uvádí mnoho svědectví o blahodatném daru jasnozřivosti, kterého ctihodný starzec užíval k tomu, aby v lidech probudil kajinnost a touhu po mravní nápravě. „Pán mi zjevil,“ řekl jednou, „že nadejde čas, kdy se archijerejové ruské země a další duchovní představitelé budou odklánět od ochrany čistoty pravoslavi, a za to je postihne Boží hněv. Tři dny jsem stál a prosil Hospodina, aby se nad nimi smiloval a raději zbavil mne, bídného Serafima, nebeského království, než aby trestal je. Hospodin se však nenechal obměkčit prosbou starce Serafima a řekl mu, že se nad nimi nesmiluje, neboť budou učit učením a příkázáním lidským a jejich srdce budou stát daleko od Boha.“

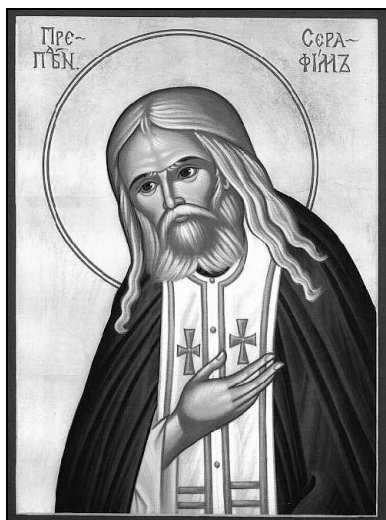
Spolu s tím, jak ctihodný Serafim zjevoval lidem blahodatné Boží dary a božskou moc, vzdělával všechny, kteří k němu přicházeli, jak chodit po úzké stezce vedoucí ke spáse. Vybízel své duchovní děti k poslušnosti, které zůstával sám do konce svého života věrný. Jelikož sám prožil celý svůj život v nepředstavitelných duchovních zkouškách a duchovním zápasu o spásu své duše, jen stěží zvládnutelném obyčejnými lidmi, radil všem, aby šli „královskou (zlatou střední) cestou života“ a aby na sebe nenakládali obtížné duchovní skutky, jež by byly nad jejich síly: „Obtížné věci nad únosnou míru není třeba činit; ale je vhodné se postarat o to, aby tělo – náš přítel – zůstalo věrné a způsobilé ke konání dobrých skutků.“ Za hlavní prostředek k získání Ducha Svatého považoval ctihodný Serafim modlitbu. Ta má být podle něho základem duchovního úsilí. „Každý dobrý skutek, který učiníme pro našeho Krista, nám poskytne blaho Ducha Svatého, avšak... modlitba

přivábí Ducha Svatého daleko více a zejména ona je schopna napravovat každého dle jeho potřeb.“ Ctihodný Serafim věřícím radil, aby stáli během bohoslužby v chrámu se zavřenýma očima a jindy aby zase obraceli pozornost na ikonu nebo hořící svíci, máje přitom na mysli krásné srovnání voskové svíce a lidského života, kterého často užíval.

Když si starci věřící stěžovali, že je pro ně denní modlitební pravidlo příliš náročné a že jej nemohou plnit, radil jim osvěcený starec, aby se modlili neustále: i během práce, během cesty, dokonce i v posteli. A pokud má někdo k dispozici více volného času, říkal ctihodný Serafim, ať postupně přidává i další modlitby a čtení kánonů, akathistů, žalmů, evangelia a apoštola. Svatý Serafim doporučoval všem, aby se naučili znát pořádek bohoslužeb a dobře si jej zapamatovali.

Ctihodný Serafim považoval za nutné plnit dlouhá modlitební pravidla, ale své Divejevské komunitě dal pravidlo snazší. Sama Boží Matka zakázala otci Serafimovi, aby dával divejevským mniškám přehnaně dlouhá modlitební pravidla a čtení dlouhých akathistů, aby tak snad nenakládal příliš těžké břemeno na ramena nemocných a (duchovně) slabých. Přitom ale svatý vždy přísně připomínal, že modlitba nesmí být formální: „Ti mniši, kteří nesjednocují vnější modlitbu s vnitřní, nejsou skutečnými mnichy, ale pouze černými „kousky ohořelého dřeva“. Vynikající pomocí v duchovním životě se stalo modlitební pravidlo starce Serafima pro ty věřící (ve světě), kteří kvůli složitým životním okolnostem nebyli s to číst obvyklé ranní a večerní modlitby: ráno, před obědem a večer se pomodlit třikrát „Otče náš“, třikrát „Raduj se, Bohorodice Panno“ a jednou „Věřím“ a během nutných pracovních povinností se od rána do večera modlit modlitbu Ježíšovu: „Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným,“ nebo jen zkráceně: „Pane smiluj se,“ a od oběda do večera: „Přesvatá Bohorodice, spasiž mne hříšného,“ anebo: „Pane Ježíši Kriste, na přímluvy Bohorodice smiluj se nade mnou hříšným.“

„Při modlitbě se soustřeď,“ radil ctihodný otec, „to znamená, že musíš soustředit mysl a sjednotit ji s duší. Nejprve tak den nebo dva, případně i více dní, se takto

modli pouze svou myslí a přitom vnímej zvláště každé slovo, které pronášíš. Až Pán zahřeje tvé srdce teplotou své blahodati a sjednotí ji v tobě v jednoho ducha, bude v tobě modlitba protékat bez ustání a vždy tě bude provázet a přinášet ti sladkost a napájet a sytit tvé nitro...“ Ctihodný starec hovořil též o tom, že pokud plníme toto pravidlo s pokorou, můžeme dosáhnout křesťanské dokonalosti i v životě ve světě (ne pouze v monastýru).

„Duši je třeba sytit Božím Slovem. Nejvíce je však nutné, abychom se zabývali čtením Nového zákona a žalmů. To přináší osvětlení rozumu, který se pak mění v důsledek Božího působení,“ poučoval své duchovní děti svatý asketa ze Sarova, a sám v průběhu každého týdne neustále pročitával celý Nový zákon.

Každou neděli, v den vzkříšení a také ve svátek přistupoval ctihodný Serafim pravidelně ke svatému Přijímání svatých Kristových tajin. Na dotaz, jak často je třeba přijímat svaté tajiny, odpověděl starec následovně: „Čím častěji, tím lépe.“ Duchovnímu otci z Divejevského ženského monastýru, Vasiliji Sadovskému, říkával: „Blahodať, jež nám je darována ve svatých tajinách (eucharistie), je tak velká, že i kdyby byl člověk sebehodnější a sebehříšnější, přesto, pokud by s pokorným vědomím své hříšnosti přistoupil k Pánu, jenž nás všechny vykoupil ze smrti, pokud by byl od hlavy až k patě pokryt jizvami svých bezpočetných hříchů, ale očistil by se Kristovou blahodatí, postupně celý zesvětlí a dosáhne nakonec spásy.“

Svatý Serafim ovšem nedával ve věci častého Přijímání stejná příkázání všem. Mnoha lidem radil, aby se duchovně připravovali ve velkých postních obdobích a před velkými církevními svátky z dvanáctera. Nesmíme opomenout ani jeho napomenutí, že nehodné Přijímání svatých Kristových tajin může vést k odsouzení: „Stává se někdy, že zde na zemi přistupují někteří lidé ke svatému Přijímání, ale u Pána zůstanou nepřijatými!“

„Není horšího hříchu a ničeho hroznějšího a zhoubnějšího než duch sklíčenosti,“ říkával ctihodný Serafim. On sám neustále zářil duchovní radostí a naplňoval přebytkem této tiché, klidné radosti zkroušená srdce věřících, které zdravil slovy: „Radosti moje! Kristus vstal z mrtvých!“ Každé životní břemeno se v blízkosti starce Serafima stávalo lehkým, a proto se kolem jeho kelie neustále shromažďoval zástup lidí, zarmoucených a hledajících Boha, kteří toužili dotknout se blahodati vycházející z Božího člověka, otce Serafima. Před očima všech se potvrzovala pravda, již sám svatý Serafim často opakoval: „Získej pokoj, a tisíce lidí kolem tebe budou spaseny!“ Toto příkázání o získávání pokoje vede k učení o získávání Ducha Svatého, ale i samo o sobě se jeví být nejvážnějším krokem na cestě k duchovnímu růstu. Ctihodný Serafim, jenž vlastní zkušeností prošel veškerým starobylým pravoslavným učením o asketickém zápasu, předpověděl, jaká bude duchovní praxe nadcházejících pokolení křesťanů, a proto učil lidi získávat duchovní pokoj a nikoho neodsuzovat: „Kdo se chová za všech okolností pokojně a stejně tak jedná, je to, jako by čerpal Boží dary celými hrstmi.“ „Abyste zachovali duchovní klid... snažte se všemožně vyhýbat odsuzování druhých... Abyste se zbavili odsouzení, je třeba naslouchat vlastnímu nitru, nepřijímat od nikoho cizí myšlenky a být ke všemu jako mrtvý.“

Ctihodného Serafima lze po právu nazvat učedníkem Boží Matky. Přesvatá Bohorodice jej třikrát uzdravila ze smrtelné nemoci, mnohokrát se mu zjevila, poučovala jej a posilovala. Ještě na počátku své duchovní cesty ležel vážně nemocný mladý Prochor (budoucí otec Serafim) na lůžku. Tehdy spatřil Matku Boží, jak na něj ukazuje a říká sv. Janu Teologovi: „Ten patří k nám, je z našeho pokolení.“

Když ctihodný Serafim opustil naprosté ústraní, kam se na několik let odebral, věnoval mnoho svých sil zbudování ženského monastýru v Divejevu. Sám potom říkával, že ani jedno příkázání či radu nedával sám od sebe, ale že vše dělal podle vůle Nebeské Královny. Ctihodný Serafim stojí na počátku neobyčejného vzmachu ruské pravoslavné duchovnosti. Velmi důrazně zní jeho napomenutí: „Pán od nás požaduje srdce naplněného láskou k Bohu a k bližnímu; to je prestol, na němž se mu líbí trůnit a zjevovat se v plnosti své nadnebeské slávy. „Synu, dej mi své srdce,“ říkával starce Serafim, „a vše ostatní ti dám já.“

připravil m.d.

Mocná záštita Přesvaté Bohorodice (26. 8. / 8. 9.)

V roce 1395 došlo k události, která zanechala hlubokou stopu v duchovní i dějinné sféře života ruského národa a stala se věčným příkladem víry a naděje na Boží prozřetelnost a mocnou záštitu Přesv. Bohorodice.

Moskvu zaskočila strašná zpráva: z jihu země se k městu valily pluky vojska chána Tamerlána (Timura) – neporazitelného a krutého dobyvatele. Neporazitelného v pravém slova smyslu – během svého života nebyl ještě nikým přemožen. Tamerlán ve své době dobyl a ovládl Persii, Irák, Arménii, Azerbajdžán, Mezopotámii, Gruzii, Indii a Sýrii. Ke konci jeho života, v roce 1405, se jeho panství rozprostíralo od východu na západ – od Černého moře po řeku Gangu – a ze severu na jih – od Aralského moře až k moři Arabskému.

V roce 1395 tento hrozný dobyvatel téměř celé Malé Asie a Kavkazu vytáhl na Rus, dostihl oblasti nynější Rjazaně, zpustošil město Jelec a pokračoval dále na Moskvu. Velkokníže Vasilij Dmitrijevič vyšel odvážně s moskevským vojskem až ke Kolomně, aby se nepříteli postavil. Všichni ale chápali, že síly jsou nevyrovnané.

V tento velký a rozhodující dějinný okamžik se řešila otázka existence nejen Moskvy, ale celého ruského státu. Metropolita kyjevský a celé Rusi Kyprián, jenž stál v té době v čele ruské pravoslavné církve, vyzval Moskvany k pokání, usilovné modlitbě a celonárodnímu postu. Na Boží vnuknutí pak vyslal posly do Vladimíru, v němž stáli bok po boku kněží a bojaři, aby přivezli největší svatyni – ikonu Přesv. Bohorodice Vladimírské.

Deset dní putovalo velkolepé procesí, v němž byla ikona nesena do hlavního města. Během celé cesty obklopovala ikonu ohromná masa lidu, který klečel na kolenu a bez ustání volal: „Matko Boží, spasíš zemi Ruskou!“ Moskva v čele s metropolitou, rodinou velkoknížete, duchovenstvem a bojary uvítala se slzami divotvornou ikonu Přesv. Bohorodice na Kučkově poli.

Ulice, po které tehdy přišel zástup nesoucí ikonu z Vladimíru, se dnes nazývá Sretěnka (od církevněslovanského slova „sretěnije“ – „setkání“) a brána, která byla později při stavbě Bílého města postavena na místě tohoto setkání, se začala nazývat Sretěnskou.

Celá Rus se v těchto dnech modlila před ikonou Boží Matky za záchranu před smrtí, která se hrozivě blížila.

A stal se zázrak... Tamerlán dorazil až do města Jelec, ale z historikům neznámého důvodu již nepostupoval dále k Moskvě, ač se před ním nacházelo téměř nechráněné město – snadná kořist a vojenská sláva. K této události došlo 26. 8. 1395.

Záhadný postup Tamerlána se však vysvětluje následovně: právě když obyvatelé Moskvy vítali (rus. „vstřečali“) ikonu a modlili se před ní, spal Tamerlán ve svém stanu. Náhle se mu před očima zjevila spanilá žena v zářivém oblaku, která mu důrazně nařídila, aby opustil oblast Moskvy. Když Tamerlán procitl, nechal si zavolat své rádce a ptal se jich, co znamenalo toto zvláštní vidění. Rádcové odvětili, že ta žena je Přesvatá Bohorodice, velká zastánkyně křesťanů. A jak praví letopisy, Tamerlán se na druhý den vydal ve strachu nazpět.

Na místě setkání Vladimírské ikony se zbožnými obyvateli Moskvy nechal metropolita Kyprián zbudovat Sretěnský monastýr. 26. srpna (8. září dle nového stylu) se slaví jako den záchrany Moskvy a Ruska před Tamerlánovým vojskem.

Celá tato dramatická historie je zejména ruským pravoslavným věřícím velmi dobře známa. Avšak méně známé je její pokračování, které bylo rovněž výsledkem celonárodních modliteb a neobyčejně ovlivnilo další vývoj ruské historie. Poté, co Tamerlán opustil Moskvu a zamířil na jih, se na své zpáteční cestě tvrdě vypořádal se Zlatou Hordou (Turky). Všechna stepní městečka, jež stála v opozici proti Rusku, byla zničena a vypálena, a to během pouhého roku. Chán Tochtamyš, který v roce 1382 nechal spálit a zničit Moskvu jako odplatu za porážku na Kulikově poli, utekl do Litvy. Po této ničivé porážce přestala Zlatá Horda jakožto stepní civilizace a jednotný stát existovat. Pro Rusko měla tato dohra kolosální význam.

**Dnes kráší se světlou září nejslavnější z měst Moskva,
jež jako září sluneční přijala, Vládkyně, Tvou divotvornou ikonu,
k níž se my všichni utíkáme a modlíme, vzývající Tebe:
ó podivuhodná Vládkyně Bohorodice!
Pros z Tebe vtěleného Krista Boha našeho,
aby zbavil město toto a všechna města a země křesťanské
od všech nepřátelských úkladů a zachoval je neporušená
a jako milosrdný Bůh aby spasil duše naše.**

Tropar ikoně Bohorodice Vladimírské

m.d.

„Abychom plnili Kristova přikázání, musíme je nejprve znát. Tato přikázání jsou uvedena v evangeliu. Čtete svaté evangelium, nechte se proniknout jeho duchem, učíte jej pravidlem pro svůj život, vaši nejčtenější knihou, kterou budete mít vždy po ruce. Při každém skutku a v každé životní otázce jednejte ve shodě s evangelním učením, neboť ono je jediným světlem našeho života.“

ctih. Nikon (Beljaev)

„Žij jednoduše, podle svědomí. Vždy pamatuj na to, že Pán vidí všechno, a ostatního si nevšíměj.“

ctih. Anatolij (Potapov)

Duchovní besedy a poučení starce Antonije

Člověk a Boží stvoření

Technika a banky

(str. 48)... Strašnou ďábelskou pastí bude pobízení lidí k výdělkům a ke zvýšení osobních příjmů. Sama tato vášeň chamtivosti je zhoubná, je zhoubná jako všechno nepřiměřené. Neuměřenost vede k narušení přírody, ať by byly peníze vydělány v jakékoliv sféře, všechno se projeví na okolním světě.

Druhou částí pasti je využití těchto peněz, těchto prostředků. Ještě jednou opakují, že panující systém života je neskutečně křehký, nestvůrně křehký.

(str. 49)... A užívání peněz lidmi také podléhá této křehkosti. Co jsou dnešní peníze? Podvod, přízrak, iluze; jako tyhle ďábelské „divy“. Všechna vyráběná technika má nějaký smysl jen při množství „když“: když je palivo, když jsou náhradní díly, když není vysoké radiační pozadí – jinak elektronika přestává fungovat; dalo by se jmenovat dál a dál.

Čili, stačí ubrat jedno z „když“, a všechno se změní v haldu nepotřebného šrotu. Příklad máme před očima: čeho si dnes cení rolník? Koně a krávy. A navíc: největší část peněz je buď v bankách, nebo v cenných papírech. Tyhle banky prasknou. Prasknou, aby lidi srazily na kolena. A prasknou současně, úspěšné precedenty už proběhly. A výrobní závody se zastaví v důsledku přírodních katastrof a válek. A co zůstane člověku? Masa nepotřebných a neužitečných věcí, na jejichž získání ztratil roky života, ale jejichž cena je značně sporná dokonce ve fungujícím světě, a ve světě katastrof nejsou ani smetím...

O zábavě a televizi

(str. 58)... Volný čas má být využíván na duchovní činnost, sem patří modlitba, čtení duchovní literatury a také pro duši užitečný kontakt s lidmi. Ale plytvá se jím na zábavu a tím to končí. Satan přiměl člověka zorganizovat si celý život tak, aby v něm úplně chyběl čas pokoje, čas zamyšlení se nad uplynulým dnem, týdnem, měsícem.

Všechno se nahrazuje zábavou. A v tomto systému zábavy má televize čestné a privilegované místo. Lví podíl volného času požírá právě ona, tento idol současné civilizace. Řekl bych, strašný despota a tyran, který uvedl většinu lidstva do takového otrockého područí, které ještě svět nepoznal. Neboť otroci cítí svoje ponížené postavení, protože do něho byli přivedeni násilím. A tu je otroctví dobrovolné, dokonce, na první pohled, slastné. A jenom hořké plody bezduchosti, zatvrzelosti a rozvratu ukazují na to, že tak jako v každém otroctví, prospěch tu má jen pán. Rohy pána vykukují zpoza obrazovky. Televize má v tomto systému přípravy lidí na příchod Antikrista nejen roli požírače volného času, její destruktivní úloha je o mnoho větší.

(str. 59)... Člověk, dokonce pravoslavný, se dívá na zprávy; zdá se mu, že je to věc potřebná a prospěšná, určitě ne škodlivá. Ale vždyť opravdové zprávy zabírají malou část času, a ostatní je analýza toho, co se stalo, tedy ten pohled na události, který se má zformovat u konzumentů vysílání. Jména objednavatelů těchto názorů, těch, kdo kontrolují podávané informace, není ani třeba vyslovovat, natolik je všechno jasné.

Tímto psychotropním působením televizních programů se v člověku ničí způsobnost k samostatnému myšlení, oduševnělému vnímání probíhajících událostí a nakonec k formování vlastního světového názoru...

*z ruské knihy „Duchovnyje besedy i nastavlenija starca Antonija“
o. Alexandra Krasnova vybral a přeložil Petr Křížek*

Slovenský prezident se setkal s patriarchou Alexijem II.

7. listopadu 2006 se v Danilevském monastýru v Moskvě uskutečnilo setkání ruského patriarchy Alexije s prezidentem Slovenské republiky Ivanem Gašparovičem. Setkání se zúčastnil i slovenský ministr zahraničních věcí Ján Kubiš, ministr hospodářství Lubomír Jahňátek, slovenský velvyslanec v Rusku Augustin Čisár, velvyslanec Ruské federace v SR Alexander Ivanovič Udalcov, představený Danilevského monastýru archimandrita Alexij (Polikarpov) a další církevní představitelé.

Patriarcha při setkání zdůraznil, že i po rozdělení Československa na dva samostatné státy si církev zachovala jednotu, která přesahuje státní hranice, stejně jako je tomu i v zemích bývalého Sovětského svazu. Připomněl, že Rusko i Slovensko spojuje společná cyrilometodějská tradice, kterou je třeba pečlivě střežit.

Prezident Slovenska vyřídil patriarchovi pozdravy metropolitů Českých zemí a Slovenska Kryštofa, prešovského arcibiskupa Jana a všech pravoslavných Slováků.

Během besedy se hovořilo i o stavbě katedrály sv. knížete Rostislava v Bratislavě. Místo, kde bude chrám stát, posvětil roku 1996 patriarcha Alexij spolu s tehdejšími metropolitou Českých zemí a Slovenska Dorotejem. Stavba má být dokončena příští rok.

Prezident Slovenské republiky pozval patriarchu Alexije, aby navštívil Slovensko. Patriarcha poděkoval a přislíbil, že oslav 55. výročí udělení samostatnosti Pravoslavné církvi v Čechách a na Slovensku se zúčastní oficiální církevní delegace. (Zdroj: www.mospat.ru)

Aktuality z pravoslavného světa

Zpráva o rozkvětu ruského pravoslavi

Ve svém rozhovoru patriarcha Alexij II. cituje statistiku, podle které se v roce 1986 v zemi nacházelo 6800 pravoslavných chrámů, a dnes je jich více než 27 000. Monastýrů bylo tehdy v Rusku pouze 18, a dnes je jich 680. Za posledních 20 let se počet pravoslavných chrámů v Rusku zčtyřnásobil a počet monastýrů zvýšil čtyřicetkrát. Počty duchovních se samozřejmě zvýšily v podobném poměru. Jen v Moskvě slouží 1700 kněží a diákonů. Na otázku, kolik pravoslavných křesťanů žije v Rusku, patriarcha odpověděl, že přesné číslo není známo. Při posledním sčítání lidu otázka o náboženské příslušnosti chyběla. Pokud si ovšem při odhadu vezmeme na pomoc výsledky sociologických průzkumů, vychází nám okolo 60-

70% ze 140 miliónů obyvatel Ruska. Podle odhadů pravoslavné církve je pokřtěno asi 80% obyvatel. Patriarcha dodal, že pro dotvoření úplného obrázku o počtu pravoslavných věřících bychom měli připočíst i desítky miliónů pravoslavných obyvatel Ukrajiny, Běloruska, Moldávie, obyvatel centrálních oblastí Asie a dalších bývalých sovětských republik.

podle www.pravoslavie.ru připravil J. Z. Zavřel

Předání archijerejských rouch a žezla metropolity Filareta

29. listopadu tohoto roku se v rezidenci moskevského patriarchy v Danilevském monastýru v Moskvě uskutečnilo předání archijerejských rouch a žezla zesnulého představeného Ruské pravoslavné církve v zahraničí metropolity Filareta (Vozněsenského, 1903 – 1985), Jeho Svatosti patriarchovi moskevskému a celé Rusi Alexiji II.

Toto archijerejské oblečení předal 12. listopadu 2006 protojerej Roman Lukjanov představenému moskevskému Sretěnskému monastýru archimandritovi Tichonu Ševčukovi. Stalo se tak 12. listopadu 2006 v pravoslavném chrámu Křtu Páně v Bostonu (USA) s požehnáním metropolity Lavra, nynějšího představeného Ruské pravoslavné církve v zahraničí.

Splnilo se tak přání zesnulého metropolity Filareta, které sdělil svému kelejníkovi, a zároveň poslední vůle jeho kelejníka protodiákona Nikity Čakyrova, podle níž měla být archijerejská roucha uchovávána u otce Romana do té doby, než „Hospodin osvobodí jeho vlast a nastanou požehnané dny předpovězené ctihodným Serafímem, sarovským divotvůrcem.“ *V zaviěti stojí: „...tehdy je odvez do naší vlasti. Daruj je Jeho Svatosti všeruskému patriarchovi a jedno roucho určitě předej do Divejvské Lávy. Řekni, komu tento oděv náleží a že jsme jej chránili jako oko v hlavě. Řekni také, že když vladyka metropolita Filaret svatořečil svaté ruské novomučedníky a vyznavače, „prožíval ve své jemné duši strádání každého mučedníka a radoval se z jeho hrdinství, neochvějnosti a věrnosti Pravdě.“* (z dopisu o. protodiákona Nikity o. Romanovi z roku 1985)

Při předávání archijerejských rouch a žezla bylo vzpomenuáno, že vladyka metropolita Filaret byl tím, kdo uvedl svatořečení svatých novomučedníků a vyznavačů ruských v roce 1981. Archijerejské odznaky byly předány nynějšímu patriarchovi ruské pravoslavné církve, který uvedl svatořečení v roce 2000 ve znovuzrozeném chrámu Krista Spasitele.

Jeho Svatost patriarcha Alexij II. srdečně poděkoval protojereji Romanovi (ten pro nemoc nemohl předat patriarchovi dar osobně). Patriarcha řekl, že předání těchto svatých je jedním z mnoha svědectví směřování k jednotě Ruské zahraniční církve a Ruské pravoslavné církve Moskevského patriarchátu.

Čtyři roucha a žezlo metropolity Filareta budou nyní uloženy v nové expozici věnované historii Ruské pravoslavné církve v zahraničí, v církevním archeologickém kabinetu Moskevské duchovní akademie v Trojicko – Sergijevské lávře a jedno bude předáno do Divejvského monastýru.

Krátký životopis Metropolity Filareta (Vozněsenského)

Metropolita Filaret (světským jménem Georgij Nikolajevič Vozněsenskiij) se narodil v r. 1903 v Kursku v rodině kněze. V roce 1909 se rodina přestěhovala na Dálný Východ, do města Blagoveščensk na řece Amuru. Kvůli revoluci rodina v r. 1920 odjela za hranice do města Charbin (čínsky Cha-er-pin). Roku 1921 zemřela matka metropolity, Lýdia Vasiljevna a jeho otec Nikolaj poté přijal mnišství se jménem Dimitrij a následně se stal arcibiskupem Chajlarským. V r. 1927 absolvoval metropolita Filaret Rusko – čínské vysoké učení technické v Charbinu a v r. 1931 pastýřsko – bohoslovecké kursy, které byly potom přejmenovány na Bohosloveckou fakultu při Institutu sv. knížete Vladimíra. Na této fakultě začal metropolita Filaret studovat Nový zákon, pastýřské bohosloví a homiletiku. V r. 1930

byl rukopoložen na diákona, r. 1931 přijímá mnišství se jménem Filaret. V téže roce je rukopoložen na jeromonacha, v r. 1933 je mu udělena hodnost igumena a v r. 1937 hodnost archimandrity.

R. 1947 byl jeho otec arcibiskup Dimitrij repatriován SSSR, kde také 31. ledna téhož roku zemřel. V r. 1962 odjel metropolita Filaret z komunistické Číny do Hongkongu a odtud do Austrálie do města Brisbane. V r. 1963 se stává biskupem brisbanským, vikárem australské eparchie Ruské pravoslavné církve v zahraničí. Na Archijerejském sněmu ruské zahraniční církve v r. 1964 byl zvolen jejím novým představeným a ustanoven za metropolitu - v pořadí třetím, po metropolitě Antonijovi (Chrapovickém) a Anastasijovi (Gribanovském).

V době, kdy metropolita Filaret vykonával tento úřad, proběhlo pět významných kanonizací ruské zahraniční církve: sv. spravedlivého Jana Kronštadtského (r. 1964), ct. Germana Aljašského (r. 1970), sv. blažené Xenie Petrohradské (r. 1978), sboru novomučedníků a vyznavačů ruských (r. 1981) a ct. Paisije Veličkovského (r. 1982). Došlo rovněž k následujícím událostem: r. 1974 proběhl třetí celozahraniční sněm, na kterém byla mimo jiné snata kletba ze staroobřadců; v roce 1982 se stal zázrak Montrealsko-Iverské myrotočivé ikony Přesvaté Bohorodice darované Josému Muňozovi (zabit v roce 1997) a v roce 1983 archijerejský sněm odsoudil ekumenismus.

Metropolita Filaret zesnul 21./ 8. listopadu 1985, v den památky sv. arch. Michaela. Pohřben byl v kryptě hřbitovního chrámu Zesnutí Přesvaté Bohorodice monastýru Sv. Trojice v Jordanvillu (USA, stát New York). V roce 1998 byly ostatky metropolity Filareta přeneseny do nově postavené krypty pod oltářem chrámu Sv. Trojice v Jordanvillu. Tehdejší arcibiskup Lavr (nynější metropolita, představený Ruské pravoslavné církve v zahraničí) vydal spolu s bratřími monastýru svědectví o neporušenosti čestných ostatků metropolity Filareta.

Na dobré cestě k úplné kanonické jednotě

V návaznosti na závěrečné poselství IV. celozahraničního sněmu Ruské pravoslavné církve v zahraničí, který se uskutečnil v květnu tohoto roku v San Francisku, a jeho rezoluce, se uskutečnilo v New Yorku od 7. do 10. prosince 2006 zasedání Archijerejského synodu Ruské pravoslavné církve v zahraničí.

Na zasedání synodu byly přijaty dokumenty společných církevních komisí Ruské zahraniční církve a Ruské církve Moskevského patriarchátu. Na základě dokumentů osmého společného setkání církevních komisí byl projednán postup slavnostního podpisu aktu o kanonické jednotě v květnu roku 2007, kdy by měly obě části ruské pravoslavné církve vstoupit v eucharistické obcenství.

Archijerejský synod vyzval duchovní a věřící církve slovy apoštola: „*Prosím vás, bratři, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorní a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení.*“ (1 Kor 1,10)

Dále vyzval věřící, aby s modlitbou pokračovali v blahodárném a tvůrčím díle započatém na IV. celozahraničním sněmu, jehož dovršením se má stát všemi očekávaná jednota místní ruské církve.

„*Nakonec, bratři: žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi.*“ (2 Kor 13,11)

Zasedání synodu bylo slavnostně zakončeno v neděli 10. prosince, ve svátek ikony Přesvaté Bohorodice Znamení, která je nazývána Hodigitrií (průvodkyní na cestách) ruského zahraničí. Ruská církev oslavila též 25. výročí kanonizace svatých novomučedníků a vyznavačů ruských, kteří byli svatořečeni Ruskou pravoslavnou církví v zahraničí roku 1981.

aktuality připravil o. diákon Marek Malík

O svíčke zapálené Bohu

**„Nechte dítek přijít
ke mně“**

Když přijdeme do chrámu, jedna z prvních věcí, kterou uděláme poté, co se přezehnáme svatým křížem, je, že si koupíme v předšíní chrámu svíčky. Vám dětem, pokud už dosáhnete na svícen, je většinou koupí rodiče, prarodiče nebo vaši kmotři. Když vstoupíme do chrámové lodi, políbíme sváteční ikonu na analoji uprostřed chrámu. Potom políbíme svíčky (nebo třeba i jen jednu svíčku), které jsme si koupili, a postavíme je zapálené na svícen. Tyto svícny stávají u ikon Pána Ježíše Krista, Přesvaté Bohorodice, svatých andělů a světců naší pravoslavné církve. Svíčky zapalujeme také na svícnech u Kristova kříže, kde se modlíme za zemřelé. Světlo svíčky nám připomíná, že první, co Hospodin učinil, bylo světlo a že oddělil světlo od tmy.

„I řekl Bůh: ‚Buď světlo!‘ A bylo světlo. Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy.“ (Genesis 1, 3-4)

A tak jako na počátku stvoření, tak i na konci časů, kdy skončí dějiny spásy, bude samotný Bůh světlem nového stvoření:

„... sláva Boží je osvěcuje, a svíce jeho jest Beránek.“ (Zjevení 21, 23)

„...řekl: Hle, všechno tvořím nové.“ (Zjevení 21, 5)

Samotný motiv světla nás provází i celým Svatým Písmem. Už při starozákonních bohoslužbách byly svícny a lampády (lampy s olejem) jejich nezbytnou součástí:

„Zhotovíš svícen z čistého zlata.“ (Exodus 25, 31)

Světlo lampády (lampy) nebo svíce nám připomíná ná světlé, radostné a vřelé prosby k Bohu.

„Světlo spravedlivých radostně září, kdežto svévolníkům svítlna hasne.“ (Příslaví 13, 9)

Ve starozákonní době se používaly jako lampy nevelké nádoby s olivovým olejem a se lněným knotem. Voskové svíce, tak jak je nyní známe, se začaly používat již při prvních křesťanských bohoslužbách. Vosk svíčky je materiálem čistým, měkkým, vydávajícím jemnou a příjemnou vůni. Ta představuje křesťanskou duši očištěnou od hříchů, podřízenou svaté Boží vůli a ozdobenou ctnostmi a dobrými skutky. Plamen svíčky představuje zbožnění člověka, jeho obrácení v nové stvoření skrze oheň Boží lásky. Podle církevní tradice se svíce používaly už v době apoštolů, v prvních křesťanských obcích. Používaly se nejen pro svůj symbolický duchovní význam, ale i k osvětlení domu, neboť první bohoslužby se často konaly v noci.

„Byli jsme shromážděni v horní místnosti, kde bylo mnoho lamp.“ (Sk. 20, 8)

Vnější skutek, to znamená zapálení svíčky, je třeba doplnit i modlitbou, třeba jen tou nejobyčejnější pronesenou svými slovy. Bohu je vosková svíčka milá, ale více si cení srdce zapáleného láskou k němu. Náš duchovní život, účast na společné modlitbě v chrámu, tj. na bohoslužbách, je tou pravou, ničím neohraničenou svící.

zamyšlení pro rodiče s dětmi a modlitbu připravil o. diakon Marek Malík

Modlitba ke svatým spravedlivým Zachariášovi a Alžbětě, rodičům svatého Jana Předchůdce

Spravedliví manželé, kteří „postupovali dle všech příkázání Hospodinových bez pohany“, neměli děti, což se ve starozákonní době považovalo za trest Boží za velké hříchy. Když získal sv. Zachariáš od archanděla Gabriela zvěst, že jeho žena porodí syna, zapochyboval o tom, protože oba byli již pokročilého věku. Za svou slabou víru byl potrestán němotou. Když potom sv. Alžběta porodila syna, kterého pojmenovali Jan, Zachariášovi se řeč vrátila. Ke svatým spravedlivým Zachariášovi a Alžbětě se věřící obracejí, když nemohou počít dítě. (památky 5. /18. září)

**Oděný kněžským rouchem, moudrý Zachariáši,
přinášel jsi dle Božího zákona celopaly milé,
byl jsi svícнем a zřítelem tajin,
znamení blahodati v sobě nosil jsi zjevně, všemoudrý.
Mečem jsi byl zabit v Božím chrámu, Kristův proroku,
spolu s Předchůdcem pros za spásu duší našich.**

Tropar (hlas 4.)

M o d l i t b a

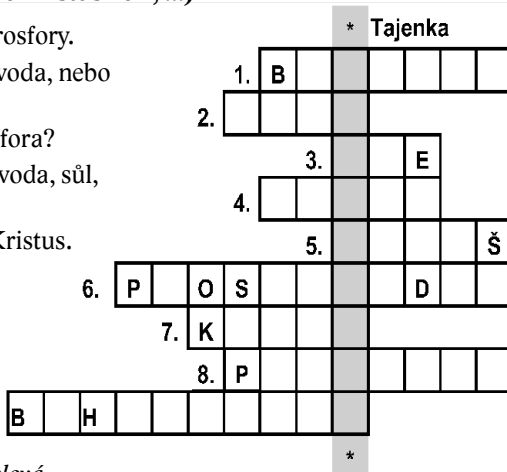
Svatí služebníci Boží, proroku Zachariáši a spravedlivá Alžběto! Skutky dobré konali jste na zemi, přijali jste v nebesích korunu pravdy, kterou dává Hospodin všem, kdož ho milují. Proto hledíce na váš svatý obraz, radujeme se z vašeho slavného skonu a ctíme vaši svatou památku. Vy, kteří stojíte před prestolem Božím, přijměte naše modlitby. Přineste prosby Bohu, který je milostiv ke všem, aby nám odpustil každé naše prohřešení, aby nám pomohl proti ďábelským úkladům a abychom byli zbaveni zármutků, nemocí, neštěstí a pokušení i všeho zla, zbožně a správně žili v tomto věku, a dejte, abychom na vaše přímluvy, i když jsme toho nedůstojní, dosáhli blaženosti v zemi živých, slavíce Jediného Boha, oslavovaného ve svých svatých, Otce i Syna i Svatého Ducha, na věky věkův. Amen.

„Považuj se za nejhoršího ze všech, a staneš se nejlepším. Máme povinnost milovat všechny, ale ne proto, aby nás milovali – nesmíme se lásky domáhat.“

ctih. Anatolij (Zercalov)

Doplňovačka pro děti (Narodil se Kristus Pán, ...)

- Část, která se vyjímá z hlavní prosfory.
- Je potřeba na přípravu prosfor voda, nebo mléko?
- Kolik okrouhlých částí má prosfora?
- Na přípravu prosfor je potřeba voda, sůl, droždí a ...?
- Písmena IC XC znamenají: ... Kristus.
- Část bohoslužby, kdy se připravují prosfory.
- Na prosfoře je znak ...
- Antidor je část požeňnané ...
- Na prosfoře je kříž nebo ...?

pro děti připravila Marie M. Kudelová

Aktuální problémy člověka v dopisech duchovních otců 20. století

(pokračování)

Problémy mezilidských vztahů

Chraň si své svědomí ve vztahu k bližnímu: nespokoj se pouze se slušností ve vztahu k bližním. (Světitel Ignatij Brjančaninov)

V dopisech duchovních otců se setkáváme s odpověďmi na otázky k problémům, které vznikají v mezilidských vztazích.

Netrpělivost

Jestliže ty sám nejsi trpělivý ve vztahu ke svému bližnímu, jak má být Bůh trpělivý ve vztahu k tobě? (Svatý Jan Zlatoustý)

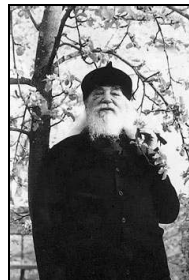
Člověk, který uvěří v Boha, je často příliš horlivý ve snaze napravovat druhé.

Archimandrita Jan (Krestjankin) psal, že je nutné člověka poučovat tak, aby poslouchal a začal se kát. „Avšak kvůli naší nespravedlnosti můžeme mluvit pouze o sobě, o druhých mlčet a prolévat slzy, vše odevzdávat Bohu.“ Obrací pozornost svého duchovního dítěte na to, co ono samo ze zkušeností zná, jak je těžké

překonat i jedinou vášeň, i když o ní člověk ví a uvědomuje si ji. Proto je při jednání s lidmi zapotřebí velké trpělivosti.

Schiigumen Jan (Alexejev) připomíná, že když jsme podrobeni vášním – domýšlivosti, ješitnosti, hněvu, lži a pýchy – tehdy se pod jejich vlivem domníváme, že všichni lidé jsou hříšní a nedobří. Píše: „Nemáme takové přikázání, které by nám ukládalo vyžadovat od druhých lásku a spravedlivost, ale my sami jsme povinni vyplnit přikázání milovat bližního svého a být spravedlivými... bez pomoci Boží se sami nemůžeme upokojit ani usmířit jiné.“

Archimandrita Jan (Krestjankin) píše: „K tomu, abyste došli k Bohu uvědoměle a s láskou, jste potřebovali celý život, a přitom se nedá říct, že ve vás nebyly položeny základy víry.

Archimandrita Jan Krestjankin

Tak svého synka také pochopte.“

Vysvětluje, že u lidí vzniká nepochopení, když se snažíme jim vstřípit to, co v dané chvíli nejsou schopni přijmout. Své duchovní dceři radí, že její syn se momentálně řídí svými vášněmi a je zapotřebí překrýt jeho nemoc láskou a modlit se za něj. „Jeho, stejně jako Vás, jistě přivede k Bohu utrpění.“

Schiigumen Jan (Alexejev) neradí svému duchovnímu dítěti, aby hořekovalo nad svou kmotřenku a považovalo ji za duchovně mrtvou. Pán Ježíš Kristus nesestoupil z nebe na zemi a nepřijal lidské tělo kvůli spravedlivým, ale kvůli nám hříšníkům. Hospodin ve svém milosrdenství miluje a odpouští, a ty, píše otec Jan, „chceš hubovat svou kmotřenku. Je jí už tak dost těžko, a ty jí chceš ještě přitížit.“ Svatí otcové se k hříšníkům vždy chovali velmi milosrdně. Říkali: „Když uvidíš hříšníky, zakryj je svým oděvem, odejdi a neodsuzuj je.“ Vzpomeň si sama na svá mladá léta, jak ti bylo zatěžko zdržet se podobných přirozených hříchů. A teď jsi zestárla a zapomněla na mládí a přísně odsuzuješ mladé. Modli se za ni, chovej se k ní pokud možno laskavě, a nezhřešíš.“

Igumen Nikon (Vorobjov) radí lidem, aby při společné práci nabídli svůj názor na to, jak si představují její uskutečnění. Pokud nejste vyslyšeni, „poručte věc do Boží vůle, ať ostatní dělají, jak chtějí.“

Chování ve společnosti

„Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena?“ (Mt 5,13)

Archimandrita Jan (Krestjankin) píše: „Věřící musí být solí země, a ne se před lidmi uzavírat.“ Kázání je nejen to, co je napsáno slovy, ale spíše to, co píše samotný život, trpělivost a láska ke strádajícím a zbloudilým lidem.

Schiigumen Jan (Alexejev) nabádal jednu ze svých duchovních dcer k tomu, aby se, když chodí na návštěvu, neoddělovala od druhých,

ale byla všímavá sama k sobě a měla v sobě Boží přítomnost... nemá se divit, setká-li se s hrubostí, když druhým něco řekne. „Oni chápou věci jinak než ty. Pouč se a mluv přiměřeně k jejich stavu.“ Pokud je někdo nezkušený, nedoporučuje mu dělit se o své prožitky.

Když si všimneme, že po návštěvě jiných lidí a po rozhovorech s nimi je nám teskně, je třeba podle možnosti se takovým lidem vyhnout, a nebýt v rozpacích, pokud s tím nebudou spokojeni.

Odloučení od blízkých

„My jsme zde na zemi jako poutníci: dobré i špatné, vše procházíme jako ve snu. Naším pokladem je Hospodin.“ (Světitel Ignatij Brjančaninov)

Lidé těžce prožívají odloučení od blízkých. Biskup Afanasij (Sacharov), který prožil dlouhá léta ve vyhnanství a potom v domově důchodců, o tom napsal: „Jak je smutné být odloučen od blízkých! Tolik bych se chtěl potěšit osobním setkáním s nimi, rozhovorem, popovídat si nejen za pomoci inkoustu a pera, ale ústně. Ale i to je oběť... Jakou je však naše víra velikou útěchou! Ani v neštěstí nevěšíme hlavu, ale i ve starostech žijeme šťastně. I když jsme rozděleni tělesně, přesto se těšíme z duchovního, modlitebního společenství. Neztrácíme naději, že se setkáme zde, ale pokud by se tak nestalo, věříme, že za zármutek z rozdělení zde na zemi nás Hospodin utěší radostí věčného společenství ve svém nebeském království.“

Píše o tom, že je mu smutno, když si nemůže popovídat s blízkými lidmi, ale to vše se děje v souladu s Boží vůlí. „Všechno vytrpíme pro Hospodina... Duchovního, modlitebního společenství nás nikdo zbavit nemůže... Je to jako včera, když jsme zpívali na počest apoštolů „rozdělení tělesně ale spojení duchem“.

připravila Alexandra Bílková

„Když cítíš, že tě přemohl hněv, zachovej mlčení a nic neříkej, dokud se tvé srdce neutiší neustálou modlitbou a sebeobviňováním.“

ctih. Ilarion (Ponomarev)

Pozvánky a krátká farní oznámení

Pozvánka na hodiny náboženství

Rádi bychom pozvali všechny děti na hodiny náboženství, které probíhají ve farních prostorách Svatováclavské hudební školy, a to každé úterý od 16 hodin. Všechny děti srdečně zveme.

Poděkování

Za celou naši farnost bych rád při této příležitosti poděkoval všem aktivním členům naší pravoslavné obce a štědrým dárcům za jejich rozmanitou pomoc a vyzdvihl činnost našeho chrámového sboru, který se pod vedením sestry Jany Ardaševové významně zasloužil o krásný duchovní prožitek při všech bohoslužbách v právě uplynulém roce.
Váš o. Jozef, duchovní správce

Sledujte internetové stránky farnosti sv. Václava: další novinky!

Na internetových stránkách brněnské pravoslavné farnosti (www.pravoslavbrno.cz) byl v rubrice „Fotogalerie“ vystaven další soubor fotografií z letošních oslav 75. výročí svěcení chrámu sv. Václava, kterého se účastnil též vladyka Kryštof, metropolita Českých zemí a Slovenska, a rovněž ikonopisné zobrazení sv. Václava.

Modlitba optinských starců k Pánu Ježíši Kristu za nepřijetí pečeti antikrista

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, ochraňuj nás před obelstěním
již přicházejícího antikrista, protivného Bohu.

A ukryj nás i všechny pravoslavné křesťany před jeho lstivými sítěmi
ve skryté poustevně Tvého spasení.

Nedopusť, abychom se více strachovali nebezpečí ďáblova nežli bázně Boží.

Nedopusť také, abychom odpadli od Tebe a od Tvé Svaté Církve,
ale dej nám, Pane, raději strádat a umřít
pro Tvé svaté jméno a pravoslavnou víru.

Dej, abychom se tě nezřekli, nepřijali pečeť prokletého antikrista
a abychom se mu nepoklonili.

Dej, Pane, abychom ve dne v noci plakali a slzeli pro své hříchy.

Buď nám milostiv, Pane, v den Svého Strašného Soudu. Amen.

přeložil o. diákon Marek Malík

Obsah

Slovo úvodem	2
O svátcích	
Uvedení přesvaté Bohorodice do chrámu	3
A neuvoď nás v pokušení	6
(výklad osmého verše Modlitby Páně sv. Nikolaje Velimiroviče)	
Životy svatých	
Život ctihodného Aristoklije	7
Svět Starého zákona	
Stal se tam velký zázrak... ..	10
Historie a fakta	
Svatá myronosice 20. století	13
Z poučení starců	
Starec Porfýrios Kavsoalyvita (8. část)	17
Z rumunského duchovního odkazu	
Poučení ctihodného starce Kleopy Ilieho – O modlitbě srdce	18
Zápisky z dalekých cest	
Po stopách Boží blahodati	20
Pozdrav otce prot. Miroslava Mužíka brněnským věřícím	23
Ze života naší farnosti	23
Neznámý svět víry	
Zázraky ctihodného otce Justýna Nového Čeljijského	25
Podivuhodná svíce svatého Pravoslaví	25
Mocná záštita Přesvaté Bohorodice	29
Člověk a Boží stvoření	
Duchovní besedy a poučení starce Antonije	31
Aktuality z pravoslavného světa	32
„Nechte dítek přijít ke mně“	
O svíčke zapálené Bohu	35
Aktuální problémy člověka v dopisech duchovních otců 20. století	37

Číslo 14/2006 Dobrého pastýře vydáno u příležitosti svátku Narození Páně

Pro vnitřní potřebu vydává redakční rada brněnského pravoslavného věstníku „Dobry pastýř“. **Odpovědný redaktor:** Michal Dvořáček. **Členové redakční rady:** o. diákon Marek Malík, Marie Zavřelová, Jan Zbyněk Zavřel, David Sýkora, Vladimír Štěpánek a Jaroslav Černocký. **Další přispěvatelé článků:** Stefania Fasouli Dvořáčková, Tatiana Fejsaková, Alina Buruiana, Alexandra Bílková, Petr Křížek, Marie M. Kudelová, Ivan a Inna Galatovi. **Grafická úprava:** Joakim T. Bílek, na OpenOffice.org. **Jazyková korektura:** Marie Zavřelová. Perokresby na obálce a v textu: o. diákon Marek Malík.

Kontakt: dobrypastyr.brno@email.cz, <http://www.pravoslavbrno.cz>